

Brassói Lapok

Ára 5 lei

Pénlek
1932 * március 25

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

70. szám
XXXVIII. évtolyam

Ára 5 lei

DOBSZÓ-TEÓRIÁK

Irla: Tanódy Endre

A kamarában Trancu-Jasi indítvány alakjába öntötte a sokszor, de félénken hangzottatott óhaját, hogy a városi lakosság adósságait is konvertálják.

Az indítványt természetesen tárgyalás alá se vették. A mezőgazdasági konverzió politikai és gazdasági viharába még ezt az újabb szelet is belevetni politikai képtelenség, ami nem jelenti azt, hogy gazdaságilag nem volna okos is, kivihető is, nem beszélve az igazságszerűségről, mert az igazság nem érv, és arra nem lehet hivatkozni csak akkor, ha megfelelő érdekek is társulnak hozzá. Az úgy tehát egyelőre le van zárva, mielőtt igazában megkezdődött volna. Körülbelül úgy mint a Tá-olkelet, mint a Dunaállamok és a leszerelés világfelforgató problémái.

A nyilatkozási flastromok alatt azonban a sebek csak tovább gennyednek és akármilyen rózsaszínű a flastrom és akármilyen elmések Argetoianu takaró nyilatkozatai, a kórokozók tovább élnek a szervezet különböző rejtkeiben és kutatásuk és eltávolításuk továbbra is izgatón aktuális napi feladat marad.

A napokban a kivételes felkészültségű és okos Corteanu, a Casa de Amortizare elnöke, állított föl egy diagnózist és vont le belőle borzalmas megoldási eljárásokat.

A konverzió — városi vagy falusi — Corteanu szerint a dolgok természetes kialakulásának a megakadályozása. Deflációs válság idején amikor a bizalom megszűnik, a pénz kivonul a piacról és teaurálódik. Corteanu nagyon helyes megfigyelése szerint ez nem eltévelyedés, hanem természetes tünete annak, hogy a termelés az egész vonalon veszteséges, előre megállapítható veszteségbe tehát a pénznek nincs miért belemennie. Ez a pénz ilyenkor csak egy feladatra vállalkozik: megvásárolni az elértéktelenedett és eladósodott objektumokat. Házakat, földeket és iparvállalatokat, azaz, hogy csak telepeket, mert a vállalatnak ma csak a hulláját érdemes megvásárolni. Corteanu szerint csak így lehet a romokat eltakarítani, a pénzt a forgalomba visszavezetni, ezen az egyetlen csatornán, és ami ezt konverzióval, vagy moratóriummal bedugaszolja és megakadályozza, az fenntartja a gyógyulás folyamatát. Az adósok elpusztulnak, mindenüket elvesztik, — ez kellemetlen, de Corteanu szerint — ismét helyesen — a gazdasági törvényszerűségnek nincsen szíve. Az újjászületett világban majd ők is elhelyezkednek, a tönkrement adósok. Ez a háborul!

A társadalom nyugalma érdekében Corteanu egyetlen kivételt enged, a törpe paraszti birtok tehermentesítését, nehogy a „kellemetlenség” tovább terjedjen.

Ezt a tant röviden dobszó-teóriának lehetne elkeresztelni. Egyszerűségében van valami megkapó, mint a prerafaelitikus képek mennyei ártatlanságában. Mert csak annyi a baja az egész elméletnek, hogy nem a huszadik század elejéhez van szabva, hanem legalább százötven évvel kezdetlegesebb időkhez.

Az elképzeléshez tartozik, hogy az értéken aluli értékesítésre kerülő vagyonnak leszállított vételára megvan egy pénztulajdonosnál és pedig éppen annyi van meg, vagy legalább is annyi, mint az a vételár. Ki van felejtve az elképzelésből, hogy egy fejlett hitelélet alkonyán állunk, mikor a tőkék egészen apró, de mindenesetre hatalmas számú tételekből állottak össze a bankokban és mikor a piac méreteihez képest csak a bankban elhelyezett tőkék számítottak tőkének, míg az eldugott tételek olyan kevés számúak voltak és olyan keveset tettek ki, hogy figyelembe sem jöttek. A pénzpiacról ezek a banktőkék most kimenekültek, a betéteket kivették, és azok most éppen

olyan elaprózott tételekben alusznak a ládákban és széfekben, mint annak idején a betétszámla rovatain.

Ha most ebben a helyzetben megindul az ingatlanok sorozatos elárverelése, sorozatosan várni kell a csodát is, hogy mindig akad és jön egy vevő, akinek megvan a vételhez a pénze és pedig úgy, hogy magában megbirja venni azt az ingatlant.

Feltételezni azt, hogy a tapasztaltak után ez a vevő belemenne abba, hogy a vételár egy részével adós maradjon a banknál, nem lehet és nem szabad, mert hiszen éppen most torpant meg a bizalom nemcsak az adóssal, hanem az adóssággal szemben is. Most nézte végig a világ a véres cirkuszt, amelynek porondján kivétel nélkül mindenki elterült, aki adós volt.

De mezőgazdasági ingatlanoknál még valami egyebet is hozzá kell képzelni és ezt szintén szériában és tömegesen, nevezetesen azt, hogy a vevő szenvedélyes és földszerető mezőgazda legyen, aki vállalta a veszteséges földművelés kálváriáját, amelyen elődje, aki csakugyan gazda volt, összerogyott. Nem hihető, hogy egy nagy ország nagyon eladósodott birtokaira tömegesen éppen ilyen jelentkezők akadhasanak majd, és nem volna komoly dolog ezt az általános és gyökeres orvoslási módszernek elfogadni.

A békeidők tapasztalatai egyébként megmutatták, hogy a valóságban miként néz ki az árverés útján való rendezés. Alig történt meg valaha, hogy árverelt

ingatlant más vett volna meg, mint maga a hitelező intézet. Rajta hagyták. Ez már az árverés lélektanához tartozik, a vevő sohasem tartja elég olcsónak az árat, mert az árverésen mindenki ingyen akar venni. És aztán mindenki bőjtöltetni akarta a hitelezőt, abban a helyes felfogásban, hogy annak idővel minden áron szabadulnia kell az ingatlantól. Sokszor évek teltek el, míg a bankok értékesíteni tudták az ilyen birtokokat és kivétel nélkül nagy veszteségekkel, és ugyan-csak kivétel nélkül a vételár jelentékeny részét az új vevőnek kölcsönképpen kellett rendelkezésére bocsátani és szépen megkérni, hogy legyen szíves az új teherrel a birtokot átvenni. A közbesett évek alatt pedig a birtok leromlott, az épületek omladoztak, a földek nagyrésze parlagon maradt. Ez akkor volt, amikor az árverések csak mint kivételek fordultak elő. Mi lenne most, mikor ezt szanálási rendszerként akarnák majd bevezetni és sűrűn előfordulna, hogy városokban fél utcákat és falvakban fél határokat bocsátának árverésre?

Dobbal nem lehet egy verebet sem fogni, és még kevésbé csapatostól vevőket. Pédátlan árzuhanás állana be, határ és megállás nélkül, mert ilyenkor mindenki joggal reméli, hogy holnap még olcsóbban fog vásárolni, de holnap meg nem vehet, mert ott a holnapután.

Mi lenne a föld- és háztulajdonosokká előlépett hitelező intézetekből, akiknek a javára és érdekében ezt a kanibáli pénzpiacrendezést kitalálták? Miből fizetnék a betéteket és mikor?

Akármilyen kezdetleges és forradalmi elgondolás a konverzió, ehhez az országgraszáló doboláshoz képest mégis csak megoldás, mert legalább megvan a lehetőség, a hit és a remény, hogy a

konvertált követeléseket az állam segítségével egyszer mozgásba hozhatják. Ha nem omlik össze minden, akkor kényszerűleg be kell állania a fordulatnak, hogy követvényeket ki lehet majd bocsátani és elhelyezni. Ha ez sem megy, ha az sem lesz elérhető, hogy tetszés szerint elosztható kis tételekben a pénztulajdonosok kamatozó követvényeket vegyenek, amelyekben a föld értékének megfelelő hányada megtestesül és szavattal, akkor még sokkal kevésbé hihető, hogy árveréseken egész objektumokat megvásároljanak és elkezdjenek vesztetni és gazdálkodni, amire sem kedvük, sem képességük, sem berendezettségük nincsen.

A Corteanu-féle teória tehát csak látzólag áll a megmáshatatlanság gazdasági törvényszerűségek alapépitményén, mert éppen ez az alapépitmény az, amely nincsen. Ma már nincsen, ma a felforgatónak látszó abnormitások azok, amelyek beillenek a tények harmóniájába és a normális időkre szabott elméletek és tételek szentségként való tisztelte borítja fel végleg az amugy is félrehajolt világrendet. A hagyományok fanatikus fenntartása körülbelül azt jelenti ma, mint normális időkben a forradalom. Be kell ismerni, ki kell mondani, hogy csőd van és ahhoz képest kell intézkedni. A világ nem vész el, az emberek sem, a formulák és elméletek pedig hadd vesszenek, ha egyszer behibonyosodott, hogy miattuk annyi és annyi millió ember szenved, pusztul és sorvad el ártatlanul és reménytelenül, de egyben nyomtalanul is, mert a természet frázisa, hogy a halálból élet fakad, a gazdaság világában még frázisnak sem jó. Itt a halál is ragadós, és az elpusztított adóssal minden elvész, csak az adósság marad meg. Jobb tehát ma egy sovány konverzió, mint holnap egy kővér árverési akta.

Konferencia konferencia után

Bukarestben is lesz egy dunai értekezlet májusban

Walkó és Benes a konföderáció feltevéseiről. Csehszlovákia is ragaszkodik Róma és Berlin hozzájárulásához

Bukarest, március 25.

A Tardieu-féle terv megvalósításával kapcsolatban a közel jövőben két nemzetközi konferenciát is tartanak. Amint már tegnap megírtuk, az egyik Innsbruckban lesz, a másik pedig Bukarestben. Az innsbrucki konferencián a dunai államok kereskedelmi kamaráinak megbízottjai jelennek meg és tárgyalják meg a Tardieu-féle tervvel összefüggő kereskedelmi és gazdasági kérdéseket. Ezt a konferenciát a Párisban székelő nemzetközi kereskedelmi kamara kezdeményezésére hívták össze és így nem hivatalos jellegű.

Ha az április 13 és 26 között ülésező innsbrucki konferencia tárgyalásai befejeződnek, május első napjaiban veszi kezdetét a dunai államok Pán-Európa szervezeteinek konferenciája Bukarestben.

Ez a konferencia nem lesz más, mint a február 12-ikén Budapesten tartott konferencia folytatása,

amelyen — amint emlékeztet — Romániát Gafencu volt külügyi államtitkár, Manoilescu volt bankkormányzó és Tilea képviselték. A bukaresti konferenciát egyébként a francia külügyminisztérium kezdeményezte. Lengyelország a bukaresti értekezletre megfigyelőt küld.

BENES EXPOZÉJA A KONFEDERÁCIÓRÓL

Benes csehszlovák külügyminiszter a parlament külügyi bizottságában széleskörű beszámolót tartott a gazdasági válságról és a dunai államok gazdasági együttműködésének tervéről. Leszögezte,

hogy az amerikai elnökválasztás miatt a lausannei konferencia nem tud majd végérvényesen dönteni a jóvátételek kérdéséről s így legfeljebb csak a moratórium meghosszabbításáról lehet szó. Emiatt azonban Európa pénzügyi bizonytalansága és válsága tovább tartana.

A Tardieu-féle tervvel kapcsolatban Benes a következőkben foglalta össze Csehszlovákia álláspontját:

1. Csehszlovákia kész az 5 dunamenti állam konkrét tárgyalásain részt venni és alapul a preferenciális gondolatot elfogadni.

2. Csehszlovákia ezzel kapcsolatban kizártnak tart mindenféle politikai akciót és pártmunkát irányuló kezdeményezést.

3. Csehszlovákia nem vesz részt olyan tárgyalásokon, amelyeken Románia és Jugoszlávia nem jelenik meg.

4. Ha Berlin és Róma nem járul hozzá a francia kezdeményezéshez, Csehszlovákia nem vesz részt semmiben.

Expozéja végén Benes a konföderáció előnyeit fejtegette, majd ezután is ki-domborította a kisántant revízióellenes álláspontját.

A MAGYAR ALLASPONT

Walkó Lajos magyar külügyminiszter a 33-as bizottság keddi esti ülésén számolt be párisi és genfi tárgyalásainak eredményeiről.

— A dunai államok konföderációjának terve — mondotta a magyar külügyminiszter — még nem jutott el odáig, hogy konkrét formába önthetők volna. Eddig azonban az a felfogás alakul ki, hogy a dunai államok egymásnak kölcsönösen preferenciális kedvezményeket biztosít-

tanának, amelyeket később a szomszédos államokra is kiterjesztenének. Magyarországot ebben a tekintetben a következő három szempont érdekli közelebbről:

1. Piacot teremthetnek külföldön a magyar gabonának, élőállatnak és néhány fontos iparcikknek. Minden kívánságot ugyan nem lehet kielégíteni egyelőre, azonban a Tardieu-féle terv tag lehetőségeket nyújt arra, hogy később tegyenek eleget a különböző érdekeknek.

2. Magyarországnak fontos az is, hogy Európa közepén fekszik és így helyzete a tranzakcióforgalom szempontjából rendkívüli előnyöket biztosít.

3. A magyar kormány tudatában van annak, hogy a gazdasági fellendülést pénzügyi javulás követi s ezért a maga részéről azt kívánja, hogy a konkrét tárgyalások mentől hamarabb induljanak meg.

EGYELŐRE NEM AKTUÁLIS A ROMÁN-NÉMET KERESKEDELMi EGYEZMÉNY

A Tardieu-féle terv felvetésével szinte egyidőben Németország és Románia között tárgyalások indultak a tavalyi preferenciális egyezmény életbeléptetésére. Berlinben most beavatott forrásból azt az értesítést közlik, hogy Románia a jelek szerint nem helyez már túlságosan nagy súlyt a preferenciális egyezményre, bár annak feltételei Románia érdekeit nagyban szolgálták volna.

Itt említjük meg, hogy a magyar-cseh kereskedelmi egyezmény tárgyalásai hirtelen újból félbeszakadtak, miután a két állam megbízottjai a devizaklíring kérdésében nem tudtak megegyezni.

Már megint kevesebben vagyunk egy Kozárekkel!

Vigye el az ördög, pusztulunk, vesztünk. Tegnap óta ismét megfogatkozunk egy derék emberrel, a Kozárekkel, aki tudvalegőleg hóhér volt, amíg meg nem halt. Tavaly ilyenkor akadtam vele össze utoljára, a szolnoki Nemzeti Szállodában. Felhíratott a szobájába nyolc liter bort s vele, meg a két pribékjével együtt négyesben iddogni kezdtek. Ki gondolta volna akkor, hogy a Kozárek ilyen hamar beadja a kulcsot és elmegy a föld alá ibolyát szagolni? Hiszen csak úgy ragyogott az életerőtől, a derültől és az optimizmustól. Mikor besöpött már vagy másfél lityivel, ellenállhatatlan lendülettel tört ki belőle a vérmérséklete. Átölelt, megcsókolt, örök barátságot fogadott és összeszorongatott, hogy szinte kinyomta a szuflát belőlem. Pedig magam sem vagyok gyöngy ember. De a Kozárek erejéhez képest szalmaszál volt csak a magamfajta férfiú izma. Nagy marha fráter volt, egyetlen ökölcspárra meg tudott volna ölni egy ökröt.

Hát, sajna, meghalt ő is. Legyen neki könnyű a föld, ámbár rondább bakót alig hordott még a hátán, mint amilyen a megboldogult volt.

Elhalálozásának tényét semmiképpen sem lehet lekicsinyelni. Kozárek személynében jelentős férfiú dől ki közülünk, a társadalmi rendnek hathatós oszlopa. Tavaly, amikor a bor mellett összefraternizáltunk, ő ki is fejtette előttem, hogy mennyire fontos egyed. Szavai még most is visszazengnek a fülemben:

— Kovácsnak van üllő, kalapács és harapófogó. Asztalosnak van gyalupad, fűrész és furó. Csizmadának van kaptafa, csiriz és dikics. Hóhérnak van sziv, bitó és kötél.

Ő tehát nélkülözhetetlen iparosnak tartotta magát az emberi élet mai üzemében s miután ez a fontossága tisztán állt előtte, meglehetősen büszke volt a magatartására. Gőgösen szokta mecsélni, hogy már az apja is hóhér volt nagyvennyolcban. Ami szintiszta igazság, mert éppen a múlt héten olvastam az öreg Kozárekről, hogy 1847-ben, mint fiatal pribék az akasztófa alatt gyomronvágott egy halálraítéltet. Ez az ipse azért került bitóra, mert meggyilkolt és kirabolt egy háromtagú családot. Az utolsó percekben a szerencsétlen rettenetes küzdelmet vívott az életéért, kétszer is széjjel szakítva a köteleket, melyekkel a hóhéregények karjait odakötötték a combjához. Kozárek, mint a feltétlen fegyelem híve, dühbe gurult ezen az ellenálláson és mérgében leboxolta a delikvenst, aki ájultan rogyott össze. Ebből két előnye is származott. Egyrészt eszméletlen volt a kivégzés szomorú színjátéka alatt, másrészt az ingerült bakó úgy roszszorította nyakán a kötelet, hogy szíve két perc alatt megszűnt dobogni, míg szabályos körülmények között negyedórát is elvergődött volna a hurokban.

Ez is bizonyítja, hogy az engedelmesség nem mindig fizetődik ki. Különösen nem az akasztófa alatt.

Erre vonatkozólag igen jellemző esetek akadtak az ifjabb Kozárek működése alatt is. Én például a szolnoki találkozást követő napon tanúja voltam annak, amikor ez a nagy darab bakó kimutyította a fogházudvarban Szendi Máriát, miután a szobanforgó hölgy előzetesen megmérgezte hitese urát és fiát. Ez a Mária úgy ment a bitó alá, mintha lakodalomba indulna. Jóhiszeműen odanyújtotta a kezét a pribékeknek, alázatosan meghajította a fejét, olyan udvarias volt, hogy szinte pukkedlit csinált a hóhérok felé. Erre a Kozárek viszonzni akarta az udvariasságot és a kötelet oly könnyedén, oly lengőn helyezte a nyaka köré s a fejét olyan finomkodva fordította oldalra, hogy az engedelmes némbor 15 percig kinlódott, míg el tudta távolítani testének hitvány porhüvelyéből a lelket.

Két hónappal később pedig, amikor a másik mérgező nagyanyó került sorra, aki az akasztófa alatt rugdalózott, szitkozódott és köpdölődött, Kozárek két perc leforgása alatt végzett az áldozatával.

Ezért tehát nem ajánlatos a hóhérral jóba lenni, mert akkor kíméli az embert, ebből pedig semmi kellemes sem származhatik.

Ámbár rosszba se kell lenni vele, mert illik számolni azzal, hogy milyen fontos szerepet tölt be s miután egyedül jogosított arra, hogy életet elvegyen, hivatásában van valami magasztos, mert munkaköre az isteni előjogok egyrészt tartalmazza. Az ember egyébként sem tudhatja soha, kivel áll szemközt, tehát senkit sem kell lebecsülni. Így például Guzlica Pavel 30 esztendőig egyszerű tót job-

bágy volt a Felvidéken, ahol részint a kecskéket legeltette, részint pedig furulyát és főzőkanalat faragott. Egy nap azután arra tévedt a király hintója, a melynek hátsó kerekéből kihullott az egyik anyacsavar. Senki sem vette észre, csupán Pavel. Rögtön látta, hogy a király életveszedelembe van. Ha kiesik a kerék, felfordul a hintó és a király alázuhan a meredélyen. Tehát odagrott a kocsi mellé, mutatóját bedugta a csavar helyébe és addig szaladt a kocsi mellett, míg csak lejtőre nem értek. Akkor aztán megállt a hintó, éppen a kellő pillanatban, mert időközben a Guzlica mutatójára cafattá morzsolódott, nem tudta volna tovább a kereket tartani.

Persze, ez nem most történt, hanem Mátyás király korában.

A közönséges halandó azt hihetné, hogy Pavel egyszerű tót pásztor volt és az is maradt. Hát ez nem igaz. Mert ha ő nem áldozza fel az újját, akkor Mátyás szerencsétlenül jár és sosem foglalja el Bécszet. Tehát Guzlica nemzeti dicsőségünk egy darabja. Ettől eltekintve a király felszabadította, nagy birtokot adományozott neki és grófnak nevezte ki. Utólag kiderült, hogy ezt nem érdemelte meg, mert a földet pénzre tette és kiszőköt Morvaországba, ahol addig ivott, míg egy nap gutaütésben meg nem halt.

Vele együtt azután ki is halt a Guzlica-család grófi ága.

Amint Kozárekkel, szerény tudomásom szerint, a nagynevű hóhérdinasztia sir-

boltján fordítják meg a címet. Ugyanis ez a melák bakó, aki olyan nagy legény volt a bitófa alatt, otthon, a saját házában kisebb volt, mint egy kilencednapos macsekakölyök. Az asszony, aki igen fiatal és csinos hölgynek számít, szigorú kordában tartotta a megboldogultat, elánni, hogy még inni is csak akkor meri, ha a felesége engedte.

Vagy ha vidéken volt akasztás, Tehát minden tilalom ellenére is eleget ivott.

Szóval az asszony viselte a nadrágot a házában és úgy döntött, hogy ne legyen gyerek. Ráér majd később is. Minek csufitana el ily fiatalon magát?

Pedig Kozárek bácsi nagyon szerette a gyerekeket. A pesti lapokban gyakorta jelentek meg fényképek, hogy „Kozárek Antal állami itéletvégrehajtó a Japánkert gyermekei között.” Meg: „Az állami bakó mulattatja a csöppsegeket.”

Ezeket a fényképeket bizonyára azért adták közre, hogy kihangsúlyozzák velük a furcsa ellentétet. Ugyanis Kozárek lelketlen betyár volt, ami a felnőtteket illette. Passzió volt számára az akasztás. Ezzel szemben gyöngéd, kedves, finom és jólelkű férfiúnak bizonyult, ha gyermekekre került a sor.

Ezen a kételkedésen nem lehet csudálkozni. Gyakorta előfordul, hogy valaki egyik minőségében nagyon jó, a másikban pedig nagyon rossz. Ismertem például egy gyárigazgatót, akihez bement az egyik munkása, hogy nagyon beteg a

kislánya, adjon 50 shilling előleget (ez Ausztriában történt). Az igazgató, aki különben is rideg tőkes volt, megtagadta a szívesseget. A munkás azonban erősködött, mire a gyáros indulatba jött és kiadta az állásából.

Ugyanez a gyáros délután 10 ezer shillinget utalt ki a lányának, hogy menjen el Svájcba telelni. Jellemző az apa szívére, hogy tudta, milyen rosszul állnak a számvetései, mégsem tagadta meg a pénzt. Az ötven shilling miatt uccráta a munkást, ámbár az már se ide, se oda. De a tízezer shilling miatt a szeme se rebhent.

Harmadnap aztán megkérték a csődöt ellene s még ma is él, ha meg nem halt.

Ilyen ember volt a Kozárek is. Ha valaki elmúlt husz éves, úgy felkötötte, mint a pinty. De ha valaki pendelyes kölyök volt, akkor babusgatta, csokoládét vett neki s ölelte-csókoltta, ahol érte.

Egyébként itt be is fejezem, mert a hóhérság nagy rang ugyan, de azért mégsem a bakó a fontos, hanem az akasztófa.

Ez a fa pedig sokkal szívósabb, mint akár a legerősebb hóhér is. Nem elég neki egy egyszerű nátha, mint Kozáreknek, hanem baltával kell kivágni a földből, ahol oly erősen megkapaszkodott.

S ha mi álljuk is ezt a baltát megragadni, majd jönnek az unokáink s mi közben kissé borzongva nézünk vésze a multba, szemük csillogni fog és előreragyog a jövőbe.

(m. i.)

Irország megtagadja a hűségeskü Angliának

Megtörtént az első lépés az ir szabadállam teljes függetlenségének a kivívása felé

London, március 23.
Az angol alsóház keddi ülésén Thomas miniszter rendkívüli érdeklődés és figyelem közepette tette fel a kérdést Dulantynak, az ir szabadállam londoni megbíztjának:

— Mi az ir szabadállam politikája az Angliának adandó hűségeskü tekintetében?

Dulanty azonnal válaszolt és a következőket mondotta:

— Az Anglia és Irország között fenn-

álló új egyezmények értelmében a hűségeskü már nem is kötelező Irországra nézve.

Az ir szabadállamnak joga van alkotmányát úgy módosítani, ahogyan azt a nép érdekei megkívánják s az alkotmányos kérdések elintézése a népszuverénitás elvéből önként következik. A törvényes és alkotmányos szempontok mellett az új ir kormányt az is végleges álláspont leszögezésére kényszeríti, hogy a legutolsó választásokon a népakarat kétséget kizáróan

ról a hűségeskü megszüntetése mellett nyilvánult meg. Az ir nép felesleges tehernek érzi a hűségeskü s attól szeretné az Angliához való barátságos viszonyát megszabadítani.

Dulanty ir megbízott válasza az angol alsóházban

óriási feltűnést váltott ki s a politikai körök megítélése szerint ez a válasz nem is volt más, mint az ir szabadállam teljes függetlenségének elérésére irányuló mozgalom legelső lépése.

Elhamvasztották az öngyilkos svéd gyufakirályt

Stockholm, március 23.
Kedden délután a stockholmi északi temető krematóriumában elhamvasztották Kreuger Ivannak, a Párisban öngyilkosságot elkövetett svéd gyufakirálynak holttestét. A virágokkal elborított koporsó körül csak a Kreuger-család tagjai, továbbá régi tisztviselői és a svéd nagyiparosok szövetségének kiküldöttjei jelentek meg. Bucsuztatás nem volt. A gyufakirály holttestét minden szertartás nélkül tették be a hamvasztókamencébe, amelynek több ezer fok hőseget árasztó lángjai a világ egyik leg-hatalmasabb pénzfejedelmének földi maradványait rövid idő alatt hamuvá égették.

Az oravicai törvényszék súlyosan elítélte a resicai kommunizmusokat

Temesvár, március 23.
Múlt év decemberében a resicai rendőrség több munkást tartóztatott le kommunista propaganda üzésének a vádjá alatt. Az ügyészség a Marzescu-féle törvény alapján a „bűnös igazgatás” címén indította meg a bírósági eljárást a vádlottak ellen, akik most kerültek az oravicai törvényszék elé. A tárgyalás a vádlottak és a tanúk nagy számára való tekintettel három napig tartott. A vád-

lottak tagadták a terükre róti bűncselekményt, a bíróság azonban az elhangzott tanuvallomások alapján csak hat vádlottat mentett fel. A többiek közül Trier Károly 3 évi börtönt és 20 ezer lej pénzbüntetést, Rotter Béla és Novák Béla 2—2 évet és 10 ezer lej pénzbüntetést, Zvekker Gyula és Tribsa Béla 18—18 hónapot és 10 ezer lej pénzbüntetést, Delamaia Emil és Salamon János 3—3 hónapot és kétezer lej pénzbüntetést kaptak. Az elítéltek valamennyien felebbezték.

Ferenczy Tibor volt aradi ügyész lesz Budapest új főkapitánya

Budapest, március 23.
A reggeli lapok értesülése szerint a magyar kormány már döntött arról, hogy ki legyen Bezzegh-Huszágh Miklós rendőrfőkapitány utódja. A lapok értesülése szerint befejezett tény, hogy Budapest új rendőrfőkapitánya Ferenczy Tibor lesz.

Ferenczy eredetileg bírói pályán működött, egy ideig az aradi törvényszéknél volt ügyész, majd a forradalmi időkben a rendőrség szolgálatába lépett és Debrecenben, majd Budapesten teljesített szolgálatot. Legutóbb a rendőrségi szolgálat célszerűsítésének a munkálatait bízták rá. Kinevezése azonban csak akkor kerül nyilvánosságra, ha a racionalizálási munkálakat már elvégezte.

Öngyilkos lett egy fiatal szászrégeni fogorvos

Borotvával elmesztette torkát és elvérzett

Szászrégen, március 23.
Szászrégen társadalmi köreit megdöbbentő öngyilkosság foglalkoztatja. Szerdán délelőtt 10 órakor berotválva elvágta a torkát és pár perc alatt meghalt dr. Wermescher Róbert harminchat éves ismert fogorvos. Wermescher dr. jó módú ember hírében állott, a rendelője jól ment és így egyelőre nem lehet tudni, mi volt végzetes tettének oka? Bucsulevelet hagyott hátra, amelyet a feleségéhez intézett. Valószínű, hogy ez a levél megvilágítja a fiatal fogorvos öngyilkosságának eddig rejtélyes rugóit.

Katonatisztek nem jelenhetnek meg a parlamentben

Bukarest, március 23.
Filip tábornok, bukaresti katonai parancsnok, miniszteri rendeletre való hivatkozással, parancsban megtiltotta a tiszteknek, hogy akár civilben, akár uniformisban megjelenjenek a kamarában vagy szenátusban. A lapok megállapítják, hogy nyilván tévedés történt, mert van ugyan egy miniszteri rendelet, amely megtiltja, hogy a parlament ülésén tisztet részt vegyenek, de az nincs megtiltva, hogy, mint hallgatók, vagy nézők, meg ne jelenhessenek. A „Dimineata” szerint a parlament nem felforgató gyűlés, amitől különösebben óvni kellene a hadsereget.

— KÉT ÉS FÉLÉVI FEGYHAZ FELTÉKENYSÉGBől ELKÖVETETT GYILKOSÁGÉRT. Marosvásárhelyről jelentik: Az itteni törvényszék tegnap két és félelvi fegyházbüntetésre ítélte Gáli János nagyanyulási csaposlegényt, aki a múlt év szeptemberében Szabó Mihály csendőrt, annak saját bajonettjével agyonszúrta. A gyilkosságot a csaposlegény azért követte el, mert a csendőrerőszakoskodott a korcsmárosnéval, akibe a csaposlegény, halálosan szerelmes volt.

Asíra (Apolló) Mozgó BRASSÓ.

MÁTÓL, SZERDÁTÓL:

„Lumpok bálja”

Főszerepben: Harry Frank, Ambrus Irén, Carl de Vogt, Fritz Kampers.

Husvét első napjától:

Főszerepben: Nagy Kató és Willy Fritsch

„Ronny” az összes lapok kritikáinak és a nyugati metropolisek közönségének egyöntetű véleménye szerint a legszebb, a legpazarabb kiállítás, a legpompásabb zenéjű, a legsikerültebb filmoperett, amely az UFA-stúdióból eddig kikerült.

„Ronny”

Az utonállók Tusnád mellett kifosztottak négy baróti gazdát

Csikjenőfalván öttagu álruhás és álarcos banda próbált rabolni

Erőszakos pénzszerzésre hajszol már a székelyföldi nyomor

Csikszereda, március 23.

Az utóbbi hetek folyamán Csikmegyében három feltűnést keltő rablótámadás illetve rablási kísérlet történt. Az első kísérlet tetteseit, a gyergyóujfalusi esperes támadóit, sikerült elfognia a csendőrségnek. A második és harmadik vakmerő kísérlet tetteszeinek azonban sikerült elmenekülniük, aminek az a magyarázata, hogy

a támadást csendőri egyenruhában, pálinkafőző üstök után való kutatás ürügyével követték el.

Ugy látszik, hogy ez a módszer a legsikertelenebbnek látszott az újdonsült csiki álarcosok szemében, mert ugyanezzel kísérleteztek most Csikjenőfalva községében, ahol — jellemző a falusiak félelmére — az egész községet „átrazziázták”. És ez sikerült nekik, noha álarcot viseltek.

Csikjenőfalván nincsen csendőrség, s valószínűleg ezért választották ki éppen ezt a községet az álarcosok. Este jelentek meg a faluban.

Egyikük csendőrruhában volt és kardot viselt.

Négy civil kísérte még, de mindannyian álarc volt. Azt mondták, hogy „pénzügyőrök” s pálinkafőző üstököt keresnek. Néhány gazda tiltakozott ugyan a kutatás ellen, ez a tiltakozás azonban gyenge lehetett, mert az öttagú banda egymás után verte fel a házakat és tartotta meg a kutatást. Sehol sem találtak pálinkafőző-üstöt, viszont

már az első pillanatokban feltűnt, hogy nem is annyira üstököt és „fekete pálinkát” keresnek, mint inkább pénzt.

De pénzt sem találtak sehol s ez megint nagyon jellemző a falu jelenlegi gazdasági helyzetére.

Kutatás közben a falusiak közül valaki bátorságot vett magának és a szomszédos csendőrségre szaladt. Mire azonban a csendőrök megérkeztek, a „razziázó” álarcosok, akik neszét vették a dolognak, hirtelen eltávoztak a faluból. Ezuttal azonban még se kerülhették el a sorsukat. A csikkarfalvi őrs ugyanis telefonon értesítette az összes közeli csendőrsőket és az értesítés alapján Mádéfalván másnap sikerült letartóztatni Szócs Gyula és Lőrinc Ernő munkanélkülieket, akik nem tudtak számot adni arról, hogy hol töltötték a kérdéses éjszakát.

A megtalált nyomon a csendőrség hamarosan célhoz ért. A letartóztatottak bevallották, hogy az álarcos rablóbanda tulajdonképpen kitalálója és irányítója Bodó János csikjenőfalvi gazdálkodó volt, aki személyesen is részt vett a „razzián”.

Az öttagú társaság egyik tagja nő volt, Bodó János leánya, Bodó Anna, aki férjével, Márton Péterrel együtt szívesen kísérte az őreget a „pénzszerző” uton.

A csendőrruhát és a kardot Szócs Gyula szerezte valahonnan. Szócs Gyula levett ruháiba viszont Bodó Anna bujt, míg a társaság többi tagjai darabonként szedték össze az elfogadható „uri” ruhát, hogy pénzügyőri külsejük legyen. Az álarcosokat fekete szövetből készítették. Enélkül nem mertek megindulni, mert a faluban sokan ismerték őket.

Szócs és Lőrinc egybehangzó vallomása után a csendőrség letartóztatta a banda többi tagjait is. A szembesítéskor ezek is mindent beismertek. Ezek után a csendőrség telefonon jelentést tett a csikszeredai ügyészségnek, amely további nyomozásra adott utasítást, mert az a gyanu, hogy a legutóbbi álarcos rablótámadás tettesei is ennek a bandának a tagjai voltak.

Újabb rablótámadás Tusnád-füred közelében.

A büszádi csendőrség újabb rablótámadásról tett telefonjelentést a csikszeredai szárnyparancsnokságnál. Jelentése szerint három rettenősen összevert baróti gazda jelentkezett az őrsön és alóadták, hogy a csikszentgyörgyi vásárról igyekeztek haza, amikor Tusnád-község és Tusnád-füred között négy karóval fegyverezett ember állította meg őket. A pénzüket követelték. Tekintettel arra, hogy ők is négyen voltak, felvették a támadókkal a harcot, utóbbiak azonban ügyesebbek és erősebbek voltak.

Valamennyiüket a földre verték s aztán elszedve a náluk levő pénzt, kereket oldottak.

Ők, harman, később annyira magukhoz tértek, hogy vállalhették a további gyalogutat, negyedik társuk azonban olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy kénytelenek voltak Tusnád-füredön hagyni, ahol egy gazda gondozására bízták.

A csikszeredai szárnyparancsnokság az összes őrsöket értesítette az újabb rablótámadásról, és a legszélesebbkörű nyomozást rendelte el, mert attól lehet tartani, hogy a csiki lakosság nagy szegénysége miatt állandósulni fog a rablóvilág a megyében.

Mindenkire vonatkozik a lakbér csökkentés

Pop Valér igazságügyminiszter nagylontosságu kijelentése

Bukarest, március 23.

Ma délelőtt Magder ügyvéd vezetésével a lakbérlok szövetsége képviselői delegáció jelent meg Pop Valér igazságügyminiszternél, aki előtt rámutatott az új lakbértörvénytervezet súlyos fogyatékoságaira.

Mindenekelőtt hangoztatta a delegáció, hogy

a 15–20 százalékos lakbérredukció pégederményben semmitmondó, miután a februárban történt feljogosítás alapján csaknem valamennyi bérlő felmondott a házigazdájának, viszont az újonnan kivett lakásokra a redukció a tervezet szerint nem érvényes. Ugyancsak illuzórius a nagy tömegekre nézve a tervezet azért is, mert csak bizonyos kategóriák házbéreit viszi le. Kifogásolta végül a delegáció magának a redukciónak a mértékét is, amely

csak 15–20 százalékos ugyanakkor, a midőn az állam maga ötven százalékos redukciót kívánt azoktól a házigazdák-tól, akiknek házában állami hivatal székel.

Pop Valér igazságügyminiszter válaszában hangsúlyozta, hogy a redukció mindenkire vonatkozik, tehát nem csupán nyugdíjasokra, tisztviselőkre és más különvett kategóriákra. Ez egyébként világosan kifejezésre jut majd a törvény végrehajtási utasításában.

A többi sérelmekre vonatkozólag az igazságügyminiszter azt ígérte, hogy azokat a parlamenti tárgyalás során a lehetőséghez képest tekintetbe veszi.

A jégtorlaszok miatt:

Gyermekeket, nyájukat és házakat sodor magával a jeges árvíz

Brassó, március 23.

Az erdélyi árvízveszedelem az elmúlt éjszaka katasztrófális méreteket feltehetően a legtöbb vidéken. Elöntött földterületek, elpusztított épületek, emberek és állatok elsodort holtteste jelzi a pusztító áradat utját.

Jelentéseink a következőkben számolnak be az erdélyi árvizek pusztításairól:

PUSZTULÁS A KUKULLÓ VOLGYÉBEN

Dicsőszentmártont egyelőre veszély nem fenyegeti, a vidékről azonban annál nagyobb pusztításokról érkezett jelentés. Abosfáját éjjel borította el 120 cm. magas vízréteg. Héderfáját, az áradás teljesen elzárta a külvilágtól. A mikesfalvi határt az ár olyan váratlanul lepte meg, hogy a falu mellett levő juhakolból csak a pásztornak sikerült nagy nehezen elmenekülnie, míg állatait elsodorták a hullámok.

Szőkefalva és Dicsőszentmárton között az utat is elmosta az áradás. A két helység között a forgalom egyelőre megszűnt. Legnagyobb kárt az okozza, hogy az árvízveszedelem miatt a gazdák nem kezdhetik meg a mezei munkálatokat, holtot normális időben ilyenkor már a tavaszi szántás nagy részét elvégezték.

HAT KISGYERMEKET SODORTAK EL A KÖRÖS HULLÁMAI

Nagyszalonta, március 23.

Emberéletben eddig a legnagyobb katasztrófát a nagyszalontai Mária királyné-telepen okozta az árvíz. A telep, amely nem messze fekszik a várostól, víz alá került, még pedig olyan időben, amikor felnőtt lakói valamennyien a szomszédos erdőben dolgoztak.

A Körös valósággal orvul meglepte a telepet, amelynek helyben házat döntötte romba. A házakban kizárólag gyerekek tartózkodtak, akik közül hatot az áradat magával sodort.

Ezek a szerencsétlen csöppségek vala-

mennyien a hullámok közt lelték halálukat.

Az egyik kétéves gyermeket, Sferle János munkás kisfiát, bölcsőjével együtt sodorta el a Körös.

A telep lakói már haza sem tudtak érni gyalog, hevenyészetten összetákolts csónakokban közelítették meg otthonukat, amely akkorára már a teljes pusztulás képét mutatta.

Sferle János, amikor a Körös áradatában uszó bölcsőben meglátta halott gyermekét, megőrült.

A nagyváradi pénzügyigazgatóság 26 ezer lej gyorssegélyt utalt ki a telep sorsdűlő lakóinak.

SZELIDÜL A SZAMOS

Ma reggelre a Szamos egy fél métert apadt, de ennek ellenére a víz még nem húzódott vissza a folyó medrébe. A magyarországi határon fekvő Dara község-nél ugyanis még mindig áll a jég és ezek a jégtorlaszok akadályozzák a víz sima lefolyását és így még néhány napig víz alatt marad Szatmár külvárosa.

A szatmár-nagybányai országutáról a víz azonban ma már elhúzódott, úgy, hogy amennyiben a jégtorlaszok megindulnak, Szatmár és vidéke a további vízkörmölások veszélyétől megmenekül.

ARAD KÜLVÁROSÁT ELÖNTÖTTE A MAROS ÁRADÁSA

Arad külvárosait kedden délután váratlanul támadta meg az árvíz katasztrófa. A hatóságokhoz érkezett jelentések szerint a Maros vizállása hétfőtől kezdve lassan ugyan, de apadt s így a közvetlenül fenyegetett lakosság is biztonságban érezte magát kedden este, amikor a veszedelem váratlanul bekövetkezett.

A külvárosi utcáriszeket egyszerre, minden előzmények nélkül, fél méteres hullám lepte el. A lakosság nagyrészen már otthon tartózkodott, az utcák elhagyottak voltak, amikor hangos zugás és recsegés-ropogás között betört a szennyis áradat. Sokan

csak akkor vették észre a veszedelmet, a mikor a víz már a lakószobákban volt. A házi értékek mentéséről természetesen már szó sem lehetett. Mindenki csak az életét sietett menteni, házi állataival, bútorával nem törődhetett. Az utcákat csónakok lepték el és uszva menekülő állatok.

Fokozta a pánikot az, hogy az erre a meglepetésre nem számító hatóságok semmi védelmi intézkedést nem tettek. A polgármestert a mozból vitték a helyszínre, hogy legalább a rendfenntartásra és az intézményesebb mentési rendszerre adjon ki rendelkezéseket. Csakhamar ki-vonult a rendőri karhatalom is s ennek az irányítása mellett sikerült a veszélyeztetett házakat kiüríteni. A katasztrófának halálos áldozata is van.

Thurzó János asztalosmester szibabajos felesége az udvarokra beömlő szennyis áradat miatt annyira megijedt, hogy ájultan esett össze s rövidesen kiszáradt.

A hatóságok megállapították, hogy a vizállás apadása ellenére bekövetkezett katasztrófát mi okozta. Csicsérsnél több kilométeres hosszúságú jégtorlasz volt, amelynek eltakarításán napok óta dolgoznak a pionírek. Természetesen robbantának is. Az egyik ilyen robbantásnál a torlaszból mintegy két és fél kilométeres jégtorlasz szakadt le és indult utnak lefelé. Arad szomszédságában aztán ez a hatalmas jégtorlasz újra elakadt és fel-dugta a vizet. A szabad folyásában megakadályozott víztömeg átlépte a partot s elárasztva a vidéket, Arad külvárosa ömlött alá.

A prefektúra újabb pionir-osztásokat vezényelt ki az elakadt jégtorlasz eltakarítására.

Elfogadta a kamarai bizottság a köztisztviselői vagyonok felülvizsgálatára vonatkozó javaslatot

Bukarest, március 23.

A kamara egyik albizottsága kedden este foglalkozott a tisztviselői vagyonok eredetének ellenőrzéséről szóló törvényjavassalattal, amelynek néhány jelentéktelenebb módosítás után elfogadott. Hír szerint a most már teljesen kész javaslatot Pop Valér rövidesen a kamara elé terjeszti.

A tisztviselői vagyonok eredetének ellenőrzését célzó törvényjavaslat főbb pontjai a következők:

1. A tisztviselői vagyonok eredetét 1914. augusztus 15-től kezdődően lehet felülvizsgálni. Az elévülési idő 20 év.
2. A tisztviselői vagyonok eredetének ellenőrzésére vonatkozó vizsgálat független minden más polgári, vagy bünyügyi nyomozástól és eljárástól.
3. Minden újonnan hivatalba lépő állami tisztviselőnek hivatalbalépésekor pontos kimutatást kell benyújtania a vagyoni állapotról, meglévő ingó és ingatlan értékeiről.
4. A törvény kihirdetésekor már állásban levő állami tisztviselők a kihirdetéstől számított három hónap alatt kötelesek bejelenteni a kért vagyonkimutatási nyilatkozatokat.

Infláció — katonatisztekben

Bukarest, március 23.

A szenátus tegnapi ülésén Alebra tábornok azt a szenációs bejelentést tette, hogy Romániában határozott infláció észlelhető. Oh, nem a lejben, hanem a magasrangu katonatisztekben.

A tábornok statisztikákban állapította meg, hogy amíg a külföldi hadseregekben 1128 közkatonára jut egy tábornok, addig Romániában minden 600 katona élére kivezenelhetnének egyet, annyi van belőlük. Leszögezte Alebra azt is, hogy a hadügyi költségvetésben

a személyi kiadásokat kitevő 4 milliárd 300 millió lejből 3 milliárdot emésztene fel a tisztí fizetések,

amíg külföldön a tisztí fizetések a személyi kiadásoknak alig 40–50 százalékát tehetik ki.

Alebra bejelentette, hogy a tisztikar létszámcsoökkentésére vonatkozólag javaslatot terjeszt be.

UJDONSÁG!

PITIGRILI:

A 18 karátos szüz

Meséje izgalmasan érdekes
tulfutóttan szenvedélyes és
mélységesen szép, hol köny-
nyekig megnevelteti
az embert.

A 264 oldalas könyv ára 84 lej

Kapható a

BRASSÓI LAPOK Könyvosztályában

Külön adó-basát szabadítottak a kolozsvári adófizetőkre

Gyanus buzgólkodás egy adóhaladék körül
Havi ezer lej törlesztés nem kell, inkább 500 lejért elárverezik a kisiparos szerszámait

Kolozsvár, március 23.

Valami két hónappal ezelőtt a bukaresti Curentul érdekes adóbehajtási statisztikát közölt, amelyből az derült ki, hogy míg a regátban a kivetett adóknak alig 23 százaléka folyt be, addig Erdély és Bánát területén az adók 70 és 80 százalékát hajtották be a kincstár.

Különösen kíméletlenül működött az adóprás a kisebbségi lakosságú városokban, ahol a kincstári közegek nagyon gyakran elfelejtkeztek arról, hogy emberség is van a világon.

Ugy látszik azonban, hogy a pénzügyminisztérium ennek ellenére sincs megelégedve a befolyt adók összegével, mert a napokban egy új vezérfelügyelőt szabadított rá Kolozsvárra, azzal a kizárólagos munkakörrel, hogy erélyesebben bonyolítsa le és gyorsítsa meg az adóbehajtásokat.

Kolozsvár az egyetlen erdélyi város, ahol az elmúlt évi adók 62 százalékát sikerült behajtani.

és a pénzügyminisztérium alighanem azt a következtetést vonta le ebből, hogy ott ahol hatvankét százalékot be tudtak már hajtani, még további összegeket is lehet kifacsarni a levétkeztetett adóalanyokból. Ezért jött a fiatal dr. Mosucan vezérinspektor, aki utasításai szerint nagyon lelkiismeretesen látja el a dolgát. Amióta betette a lábát Kolozsvárra, egymást érik a legfelháborítóbb adószakítások és illegális árverések, amelyekből nehányat már eddig is szóvá tettünk. De a sor nem akar befejeződni, hanem minden nap újabb esetekkel bővül.

VISSZA A HALASZTÁS-SAL IS!

Kedden délelőtt az egyik Wesselényi-utcai edényüzletbe beállított Jonescu végrehajtó a második kerületi adóhivataltól, amely ellen a legtöbb panasz fordult elő már eddig is. Letette az irattáskáját a pultra és azzal a furcsa kérdéssel fordult Weimann tulajdonoshoz, hogy van-e adóhalasztása?

— Van, — mondotta a tulajdonos és felmutatta a halasztó végzést.

Jonescu erre szó nélkül kikapta kezéből az írást és semmiképpen sem volt hajlandó azt visszaadni.

Amikor a kereskedő látta, hogy ez már több a soknál, ő is hasonló fogáshoz folyamodott. Magához vette a végrehajtó irattáskáját és kijelentette, hogy addig nem adja vissza, amíg az is nem szolgáltatja vissza neki a jogtalanul elvett adóhalasztási iratot, mely nélkül akármikor elárverezhetik.

Jonescu rendőrt hivatott, de mert az sem tudott igazságot tenni, elment.

A kereskedő, bár sejtje, hogy a végrehajtó most alighanem bosszút forral, felfelmentést tett ellene a rendőrségen,

mert az a határozott érzése, hogy a végrehajtónak nem egészen tiszta szándékai lehetnek vele.

VAK LÉT-ROMBOLÁS

Egy kolozsvári kisiparos 6000 lejes adóhátaléka fejében lefoglalták a kenyérekészítéshez szükséges összes dolgokat és a házi berendezést is. A foglalási jegyzőkönyvben

a lefoglalt tárgyak értéke 1200 lejjel szerepel, de ha árverésre kerül a sor, aligha fog ötszáz lej is befolyjni belőlük a kincstár javára, ugyanakkor azonban a kisiparos sokgyermekes családja a biztos éhhalálnak lesz az üdölgő.

A végrehajtott ember nem tudja az adóját egyösszegben kifizetni és ezért haladékot kért az új vezérinspektortól. Felajánlotta, hogy havi ezer lejt fog megvonni a családjától és befizetni adóba. Ilyen módon az év végéig nemcsak a hátalékát tudná kiegyenlíteni, hanem még az idei adóját kifizetné. A vezérfelügyelő azonban kijelentette, hogy

amennyiben legalább 3000 lejt nem fizet ki azonnal, megtartja az árverést.

Tehát megint elhull az adófronton egy egzisztencia, amiből a kincstárnak legfeljebb ötszáz lejt térül meg hateres lejes követelése fejében. De az új vezérinspektor azért mégis árvereztet. Őt ezért fizetik és nem azért, hogy az adóalanyokat megmentsen a kincstárnak a következő esztendőre is.

UGYANAZ MAS VALTOZAT-BAN

Az egyik Árpád-utcai háztulajdonos tartozik házadóval. Hétfőn reggelig volt rá haladéka. Reggel beállt hozzá a harmadik kerületi adóhivatal Rusu nevű végrehajtója és figyelmezteti, hogy

ha délután három óráig nincs kifizetve az adója, vagy nem szerez haladékot, jön a stráfszekérrel és elvisz mindent a házból.

A tulajdonos később elküldi a pénzt az adóhivataltól, de már nem lehetett befizetni és ezért a főnök 24 órai újabb haladékot adott neki.

Délután három órakor percnyi pontossággal Rusu végrehajtó megállott egy stráfszekérrel az Árpád-ut 24 számú ház előtt és bemegy a tulajdonoshoz.

— Van haladék?

— Tessék, itt van.

A magyar Pen-klub balszárnya kivált, mert a jobboldal ragadta magához a vezetést

Dul a pesti toll-viszály

Budapest, március 23.

Amióta a magyar Pen-klub bírálati bizottsága Rothermere lord 1000 dolláros díját Móricz Zsigmondnak és Krúdy Gyulának ítélte oda,

a jobb és baloldali írók között szinte áthidalhatatlanná mélyültek az ellentétek.

Kosztolányi Dezső, — mint ismeretes — lemondott az elnöki tisztségről, mire Berzeviczy Albertet választották meg elnöknek. Azonban ez a megoldási kísérlet is újabb és újabb ellentétek kuforrásává

— Akkor fizesse ki a 100 lejt a stráfért.
— Nem fizetek, én nem hívtam magát.
— Rendben van, de vegye tudomásul, hogy ez még sok pénzbe fog kerülni és ne felejtse el, hogy engem Rusunak hívnak!

Ezzel az érdekes párbeszéddel zárult le ez az adóügy, amelynek megértéséhez tudni kell azonban, hogy

a szóbanforgó háztulajdonos egy és ugyanaz a személy a Wesselényi-utcai edénykereskedővel, akinél Jonescu elsőkerületi végrehajtó próbálkozott. Jonescu viszont barátja és hivatali elődje volt Rusu végrehajtónak.

Alighanem ez a magyarázata Jonescu szereplésének az adóhaladékról szóló végzés jogtalan elkönfiskálásával, amelynek meg folytatása lett. Jonescu ugyanis elment az első kerületi readókapitány-ságra és karhatalmat kért a Weimann elleni árverés megtartásához, de Pop kapitány megtagadta ezt tőle, miközben nyíltan megvádolta, hogy zsarolni akart. Jonescu ezért úgy megharagudott, hogy

elszaladt a pénzügyigazgatósághoz és Rosianu inspektorral hivatalosan is megsemmisítette Weimannék adóhaladékát.

A kereskedő is elment Rosianuhoz és méltatlankodva kelt ki az ilyen eljárás ellen, amelyet éppen Rosianutól, aki nem fizetett rá a kolozsvári kereskedőkre, nem várt volna el. A nagy lármára betódultak a szomszédos szobában dolgozó tisztviselők és erre Rosianu az elkecseregett kereskedőt dr. Mosucan vezérinspektorhoz utasította, aki visszaadta az elkobzott haladékot a kereskedőnek.

vált. Tegnap ugyanis a Pen-klub ismét gyűlést tartott, amelyen az Amerikából hazatért Bethlen Margit grófnő is megjelent. Az ülés kezdetén Radó Antal bejelentette, hogy az elnök hivatalosan Berzeviczy Albert dr., a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. Bejelentésére

óriási botrány tört ki és a klub 39 tagja jobboldali puccsot emlegetve kivonult az ülésteremből.

A kivonult írók között van Babits Mihály, Nagy Endre, Karinthy Frigyes és Móricz Zsigmond is.

A Státus és Emke elleni hajsza példájára

Dandea el akarja konfiskálni a marosvásárhelyi kulturpalotát

A műkincsek elkobzása már meg is kezdődött

Bernády tisztázza a kérdést: ki építette hát a híres népházat?

Marosvásárhely, március 23.

A székely főváros volt híres liberális főpolgármestere, Dandea Emil újra megszólalt. Kölcsonként hangon szólalt meg. Tovább fújja azt a nótát, amit most, bizonyára nem egészen véletlenül, egyszerre több oldalról, de minden esetben Dandeanal sokkal felkészültebb emberek intónáltak. A Római Katolikus Státus és az Emke ellen indított akciók öltének testet ezekben a hazafias trombitálásokban.

Dandea volt polgármester füle is kifogta azt a hangot, amit Kolozsvárról és Bukarestből indítottak utnak. És Dandea sem akart lemaradni a hazafiasság mezején, körül nézett tehát, hogy

mit is lehetne még „elkobozni a magyaroktól?”

Szeme a marosvásárhelyi kulturpalotán akadt meg, ami ugyan nem a magyaroké, hanem a városé, de hát miért ne legyen inkább a román államé, mint a székely városé? — kérdezhetné önmagától Dandea.

DANDEA ÉRVEL

És megindította az akciót. Cikkét irt a „Gazeta Muresului” című marosvásárhelyi hetilapba. A cikknek ez a címe: „Kié a marosvásárhelyi kulturpalota?” Dandea tudja, hogy kié. Kifejtje, hogy a gyönyörű művelődési házát nem a magyarság pénzéből építették, hiszen nem is Marosvásárhely, hanem az állam építtette. Az a régi magyar állam pedig

többségében pedig a románokból, szerbekből, tótokból és más nemzetségekből állott. Ezeknek a szegény parasztnak a filléreiből épült a kulturpalota, mert Dandea szerint a magyar grófok bizony nem fizettek adót. Különben is, folytatja tovább Dandea, Marosvásárhely sem csupa magyarokból állott, amiről tarcsukodik az is, hogy a városban mindig volt két román és egy szász templom. Egyébként ma már a magyar statisztika is elismeri, hogy Marosvásárhelyen nincsenek abszolút többségben a magyarok(?)

De Dandea nemcsak állít, hanem bizonyítani is kíván. A Magyar Iparművészet 1913. évfolyamának 10 számára hivatkozik, amelyben Bernády, az akkori marosvásárhelyi polgármester többek között a következőket írja: „A lakosság egyfélény adófillérének a felhasználása nélkül, körülbelül két millió korona költséggel felépíttetem Marosvásárhelyen a magyar kultúra templomát és így megteremttem a szó ideális értelmében vett népházat.”

Tehát nem a város pénzéből, hanem az állam támogatásából! — diadalmaskodik Dandea — s így a román államnak teljes joga van ahhoz, hogy állami tulajdonnak nyilvánítsa a marosvásárhelyi kulturpalotát, amely az egész Székelyföld egyik legszebb műépítészeti remeke.

HASHAJTÓ? IGEN, DE

jóizü, hatásos, gazdaságos

MIT MOND BERNÁDY?

Marosvásárhely polgársága izgatottan várta Bernády György választát erre a támadásra. És Bernády választat is az egyik helyi lap hasábjain. Mindenekelőtt leszögezte, hogy

a marosvásárhelyi kulturpalota valóban nem épülhetett szigorúan csak a magyarság pénzéből, amint most a marosvásárhelyi görög keleti katedrális sem csupán a görög keletiek pénzéből épült fel.

Hozzájárultak az építéshez a más nemzetiségek is, de a magyar állam is, és a „grófok és többiek” is, akiket egyáltalában nem adóztak mérsékeltebben, mint az ország bármilyen más vallású és nemzetiségű polgárát. Bizony nem. De ezen kívül éppen ő, Bernády volt az, aki Marosvásárhelyen összegyűjtötte azt a hatalmas összeget, amely lehetővé tette az állami támogatást és a kulturpalota felépítését.

Az adakozók névsorát márványtáblán örökítették meg s erről Dandeanak annál inkább tudnia kellene, mert éppen az ő polgármestersége alatt került ez a márványtábla a városháza pincéjébe. — Dandea tehát hiába emlegeti azt, hogy a kulturpalotához a román államnak teljes joga van, mert nincs, miután az épület elsősorban és főként a marosvásárhelyi polgárok adakozásából épült.

A város lakosságára megdöbbentően és furcsán hatott ez a támadás. Furcsán, megdöbbentően és ijesztően is. A Római Katolikus Státus és az Emke után, — ugylátszik — a marosvásárhelyi kulturpalota következik.

Legalább is Dandea ezt szeretné... Egyébként kiegészítésül még megjegyezhetjük, hogy

a kulturpalota kincseinek az elkönfiskálása már meg is kezdődött. A palotában levő muzeumi tárgyakat egy létesítendő román iparmuzeumba akarják átszállítani. Már leltározták is ezeket a valóban muzeális értékeket, anélkül, hogy a város vezetőségének egyetlen szót is szóltak volna, vagy a város hozzájárulását kikérték és megkapták volna... Magát az épületet azonban nem ilyen könnyű elemelni. Talán még Dandeanak sem lesz az!

KAKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI KENYÉR

Sírba hálok, látom már előre,
Megálkoltam, hol fekszem, az ágyat,
Vénhedt testem hosszú kórtól bágyadt,
Jer Faust doktor, serkents uj erőre!!

Most haljak meg? Hisz eszmék gyötörnek,
Nem szabad csendes halottnak lennem,
Ezer érzés zibong ma is bennem
S ezt adjam csak úgy a sírgödörnek?

Éltem! Miért? Irtam? Mindhiába...
Egyszer jutnék még Itáliába,
Zöld lankáit térdencsuszva járnám...

Műveimért, hát csak ennyi jár ki?
Jaj, tudom meghalok, mint akárki,
Élni vágyom, az átlazott párnán!

Nemes Ferenc.

— **LETARTÓZTATTAK KÉT ADÓSZARKAT NAGYSZEBENBEN.** Nagyszébenből jelentik: Az itteni rendőrség ma letartóztatta Doolleff Edvárd és Dobay Antal adóbeszedőket, akik több alkalommal kevesebb összeget szolgáltatottak be az adópénztárba, mint amennyit a felektől inkasszáltak. Doolleff ötvenezer lejjelel károsította meg ilyenformán Binder Henrik kereskedőt, míg Dobay huszonhatezer lejt sikkasztott. A vizsgálat tovább folyik és több más letartóztatás is várható.

— **RABLÓBANDA FŐNÖKE LETT EGY VOLT KÉPVISELŐ.** Kisinevből jelentik: A rendőrség letartóztatta Constantin Constantino, volt nemzeti parasztpárti képviselőt, mert igen terhelő adatok merültek fel arra, hogy aktív részese és irányítója volt az egyik rablóbanda működésének. A rendőrség a legnagyobb óvatossággal járt el a letartóztatást csak akkor fogadtatott, amikor a volt képviselőt szembesítette a rablóbanda elfogott tagjaival s ezek ráismertek és rávallottak főnökiükre.

— **LAZADÁS A BUKARESTI TOLONCHÁZBAN.** Bukarestből jelentik: A bukaresti központi toloncházban, ahová az apró tolvajokat és csavargókat gyűjtik össze, 70 őrizetbevétt ember lázadást kísérelt meg abból a célból, hogy kiszabaduljon. A lázadást elfojtották. Efinger Hermann felbujtó az örök és a lázadók összetűzése során megsebesült.

— **VEGYÉSZMÉRŐK LESZ A FINÁNCOK VEZETŐJE BIHARMEGYÉBEN.** Nagyváradról jelentik: Az itteni pénzügyigazgatósághoz ma értesítés érkezett, amely szerint a pénzügyőrök ismét munkába állítják még pedig kizárólag szeszellenőrzésre. A szeszfinancok vezetője egy vegyész mérnök lesz.

— **NYOMORA ELŐL A HALÁLBÁ ME-NEKÜLT EGY HUSZONÖTÉVES MUNKÁS-NŐ.** Nagyváradról jelentik: Kedden este az itteni Köblös-telepen megmérgezte magát Szabó Juliska huszonöt éves munkásnő, aki múlt év november óta munka nélkül volt és a telet is csak a legnagyobb nélkülözések között huzta át. Szabó Juliska tettét csak szerdán reggel vették észre, amikor már halott volt. Tettét nagy nyomorában követte el.

— **HA A TRAFIKOS-SZÖVETSÉG ELNÖKÉNEK SOK A ROKONA.** Tudósítónk jelenti: A temesvári pékeket rendkívül elkésztette a mezőgazdasági felügyelőség legújabb rendelete, amelynek értelmében a kenyérbérlőket napok óta nem az összes trafikok, hanem csak városrészenként egyetlen trafik árusíthatja. Az érdeklődő pékek csakhamar megtudták, hogy a sérelmes rendelet mögött Olariu János, a trafikok-szövetség elnöke áll. A rendeletet ugyanis az ő előterjesztésére és ajánlatára adta ki a mezőgazdasági felügyelőség. A meglepő felfedezés természetesen nagy felháborodást váltott ki a trafikosok között is, különösen akkor, amikor kitűnt, hogy a szövetség elnöke lehetőséget az ő rokonságát jelölte ki a kenyérbérlőket árusítására. A felzúduló többség követelésére összehívták a szövetség rendkívüli közgyűlését, amelyen elkésztették a támadások hangzatos el az elnök ellen. Olariu végül is lemondott, a mezőgazdasági felügyelőség pedig visszavonta a sérelmes rendeletet, amely sem a pékeknek, sem a trafikosoknak nem tetszett, eltekintve a volt elnök kiterjedt rokonságától.

Cipőf
elegánsat, divatosat csak
„FILT”
CIPŐLERAKATNÁL
BRASSÓ, KAPU-U 36.
EREDETI GYARI ÁRAK.

AZ ÜGYVÉDI ÉS MŰEGYETEMI TÖRVÉNY ELLEN

Véres diáktüntetések Bukarestben

Számos súlyos sebesülés és letartóztatás — Könnyfakasztó gázokkal működött a karhatalom

Bezáríták a fővárosi főiskoláikat

Bukarest, március 23.
Jelentettük, hogy az ügyvédi és mérnöki törvények miatt a bukaresti diákság kedden reggel sztrájkbalépett.

A több ezer főnyi sztrájkoló diákság tegnap este, egy gyűlésről jövet, a Bulevardul Elisabetán megütközött a karhatalommal, amely gummibotját volt kénytelen használni. Ez alkalommal

hatvan diák megsebesült, közöttük többben súlyosan.

A karhatalom harminc őrizetbevéttel fog-

gatosított.

A tegnap esti tüntetés éle Jorga miniszterelnök ellen irányult, ami abból is kitűnik, hogy a diákok Jorga lapja,

a Neamul Române szerkesztőségének ablakait betörték.

A keddi esti tüntetések következtében az egyetemet két napra bezárták, amiről az egyetem berendezelt kapuin falragaszok tájékoztatják a hallgatókat.

Szerdán a déli órákban az utcai tüntetés a Bulevardul Elisabetán megisméltódott és különösen a Calea Victoriei sarkán vált hevessé, ahol újlag karhatalom állta el a diákok útját.

A karhatalom könnyfakasztó gázokat használt a diákokkal szemben

akik viszont botjaikkal támadtak.

A ma déli tüntetésnél a diákok megverték egy ezredorvost, akik a tüntetőkre megjegyzést tett.

Lemond a görög kormány, mert nem tud adósságot fizetni

Athén, március 23.

A görög főváros sajtójának értesülése szerint a Venizelosz-kormány elhatározta, hogy még ma, szerdán beadja lemondását. A kormány elhatározása mögött az áll, hogy április elsején hatalmas összegű kamatkötelezettségek válnak esedékessé s kiegyenlítésükhöz annyi külföldi devizára van szükség, hogy a drachma árfolyama ezt megsejnyli. A Venizelosz-kabinet pedig ennek a konzekvenciáit nem akarja magára vállalni.

— Cáfolták a „Zeppelin” katasztrófájának híreit. Newyorkból jelentik: A borzalmas amerikai tornádóról érkezett legújabb hírek szerint az Unió déli államában eddig 184 halott és többszáz sebesült áldozata van a ciklonnak, amely pillanatok alatt kerekedett. A tornádóval kapcsolatban a Zeppelin katasztrófájáról elterjedt híreket cáfolják.

— **TÖBB, MINT SZÁZ MILLIÓ TITKOS ALAPOKRA.** Bukarestből jelentik: A Lupta közlése szerint Argetoianu pénzügyi és belügyminiszter az elmúlt évben a belügyminisztérium titkos alapjaiból összesen 112 milliót költött el. Azt természetesen, hogy mire folttak el azok a milliók, a Lupta is nehezen tudná megállapítani.

— **A SZELENMEGYEI POLGARI NYUGDIJASOK EGYESÜLETE** március hó 30-án, délután 4 órakor tartja első évi rendes közgyűlését a vármegyeház dísztermében, amelyre a vezetőség a tagokat ezúton is meghívja.

THEODORE DREISER

Amerikai Tragédia

Három nagy kötet. Első kötet 354 lap, második kötet 350 lap, harmadik 420 lap. A három kötet ára finom papirosra nyomva 254 lej.

A szerelem- és pénzsóvár amerikai ifjuság tragédiája

Hatalmas, ellenállhatatlan erejű áradatban hömpölyög előttünk ebben a regényben a mai amerikai élet, amely alapjában véve nem más, mint Európa hamrosan eljövendő élete. Ez a regény az amerikai szegény ifjú története, de nem idillikus és nem optimista. A legnagyobb mélységeket tárja fel, amelyek a háború utáni amerikai fiatal nemzedék előtt nyílnak fel: a szörnyű lelki harcot, amelyet a testet-lelket lealázó szegénység és a gondtalanságot és hatalmat jelentő gazdagság nap-nap utáni összehasonlítása jelent egy fiatal ember számára, aki alapjában véve jó fiú, szereti szüleit, testvéreit, nem akar ártani senkinek és biztosan éreztetik, hogy karriert csinálna, ha például szülei heti 10–20 dollárral támogatnák néhány évig. — Kapható: a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Törzsde

1932 március 23.

Zürich (nyitás): Berlin 123.20, Amsterdam 208.45, Newyork 318.25, London 18.86, Páris 20.34, Milánó 2682.50, Prága 15.35, Budapest —, Belgrád 897.50, Bukarest 309, Varsó 58, Bécs —.

Valuták: Angol font 615, svájci frank 32.60, dollár 167, osztrák schilling 19.75, cseh korona 4.98, pengő 22, márká 59.50, olasz lira 8.70, francia frank 6.6150, holland forint —, dinár 290.

Nyugodt alvás, friss ébredés az egészség legjobb kifejezője. Egészségének fenntartásához, idegeinek erősítéséhez járul hozzá, ha reggelire, uzsonnára Ovomaltine-t használ.

— **POPA CONSTANTIN MENTI A HONT** Aradról jelentik: Az Erdélyben előadás-körútra indult Nagy Endre Aradra is lekötötte magát néhány estére. Az estélyek rendezését az ottani magyar újságírók vállalták magukra. Minden rendben is ment, mindössze a helyiség-kérdés volt még elintézetlen. A rendezőség a városi tanácshoz adott be kérelmet, hogy az előadás színhelyét engedélyezze a városnak ilyen célokra szolgáló nagytermet. A tanács szerdán délelőtt foglalkozott a be-

BRASSÓ „Modern Mozdó”

Telefon 518

Ma szerdán premier

Jane te Mac Donald

a „Királynő férje” főszereplője

Wagner operáikkal

a „Tristan és Izolda” operából a

operából a

„Primadonna

és a betörő”

filmuidonság

Husvét:
műsorszennázóink:

ANNY ONDRA

legújabb, legragyogóbb, legkedvesebb
német énekes, táncos vígoperettjei

Gyerünk a paradicsomba

— **ELŐFIZETŐINK** kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíciós érdekében gondoskodjuk idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljük meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címkén.

— **INFLUENZAJÁRVÁNY MIATT BEZÁRTAK A GYERGYÓSZENTMIKLÓSI ROMÁN LICEUMOT.** Tudósítónk jelenti: A megyei főorvosi hivatal rendeletére, egyelőre 10 napra, bezárták a gyergyószentmiklósi román liceumot, mert a növendékek közül hatvanan fekszenek influenzában. Ha a járvány ereje a 10 napi kényszervakáció alatt sem törik meg, úgy a szünetet meghosszabbítják.

— **IDŐJÁRÁSJELENTÉS.** Budapestről távtrófozók: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint északi légáramlás mellett, továbbra is hűvös idő, délen és keleten lecsapódás és havazás várható.

— **BIRTOKBA VESZI A GÖRÖG KELETI EGYHÁZ A GYIMESBUKKI RÓMAI KATOLIKUS TEMPLOMOT.** Tudósítónk jelenti: A gyimesbükkői római katolikus templomot annak idején a magyar állam építtette fel, hogy az akkori határszárazon lakó szegény csángóknak legyen templomuk. Az impérium átvételével a templom természetesen a román állam tulajdonába ment át, tekintettel azonban arra, hogy Gyimesbükkön alig vannak görög keletiek, a római katolikus egyház közösen mostanáig háborítatlanul használta a templomot. Később azonban a görög keleti egyház felszólította a gyimesbükkői római katolikusokat, hogy építsenek maguknak templomot, mert az eddig használt épületet a görög keletiek át akarják venni. A derék csángók megöltették magukat és nagy áldozatokkal sikerül is tető alá hozniok egy szerény templomocskát. Tavaszra talán elkészülnek, mert ekkor kell kivonulniok a régi templomból, hogy végérvényesen átadják azt a görög keletieknek.

— **GOETHE-RENDET ALAPÍTOTT HINDENBURG.** Berlinből jelenti: Hindenburg köztársasági elnök a Goethe-év alkalmából ezüst emlékérem-rendet alapított, amellyel a művészet és tudomány kiválóságait fogják kitüntetni. Az emlékérmek Goethe arcképe díszíti. Az első ilyen kitüntetést Gerhard Hauptmann, Thomas Mann, Stefan George, Brüning és Groener kapják.

— **CSIKBAN SZAKADATLANUL ESIK A HÓ.** Tudósítónk jelenti: Kedden, március hó 22-én Csikmegye területén még mindig állandóan tartott az immár három nappal azelőtt kezdődött hóesés. Néhol hófúvások is voltak s ezek miatt a vasúti közlekedésben újra kezdődtek a zavarok. A vonatok késéssel futottak be a csikszeredai állomásra. Különösen a Brassó felől indított vonatok késnek sokat. A Fel- és Alsócsikba induló autóbuszok csak igen nagy nehézségek árán, többszöri lapátolásokkal és tolással tudtak megérkezni állomásheleikre. A Gyimes felől Csikszeredába indított autóbusznak vissza kellett fordulnia.

— **Hasszorulás, rossz emésztés, erős homlasi és erjedési folyamat a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúltengés a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata mellett visszafejlődnek.** Számos orvos a Ferenc József vizet mindkét nembeli felnőtteknek és iskolás gyermekeknek kitűnő sikerrel rendel. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Vaddisznó hajsza két szatmármegyei falun át.** Bikszádról jelenti: Tegnap délelőtt az Avasban levő Terep község határában egy vaddisznó tünt fel, amely az országot melletti árkon át egészen a falu közepéig bemerészkedett. A lakosság észrevette a vaddisznót és kapával, fejszével, baltával és egyéb szerszámokkal üldözőbe vette az állatot. A vaddisznó egy néhány fejszeapást is kapott, de sebesülései nem olyan jelentékenyek, hogy a menekülésben feltartóztak volna. A vaddisznót egészen Bikszádról határáig üldözték a terepiek és mikor az üldözésben Bikszádról futcajág jutottak, Bikszádon az a hír terjedt el, hogy a terepiek azért jöttek kapákkal és fejszékkel Bikszádra, hogy a bikszádiakat kirabolják. A bikszádiak rémülten menekültek a „rablók elől” házaikba, sokan a pincébe bujtak el és a pince ajtókat eltorlaszolták. Amíg a terepiek megmagyarázták a bikszádiaknak, hogy a szándékuk békés és nem embert akarnak kirabolni, hanem vaddisznót ölni, a vaddisznó a réteken át az erdőbe menekült.

— **ELŐBB KÖLCSÖNKÉRTE S MERT NEM KAPTA, ELLOPTA A SÓGORNÓJE PÉNZÉT.** Csikszeredából jelenti: Özgveg Zakariás Andrásné gyergyószarhegyi lakos feljelentést tett a csendőrségen, hogy valaki alkulcsal felnyitotta a szekrényét és ellopta 3 ezer 600 lejét. A feljelentő annak a gyanújának adott kifejezést, hogy a tolvaj valószínűleg Kortig Gerő, az ő Gyergyóremetén lakó sőgóra, mert csak ő tudott arról, hogy a mai pénzületi világban is van valami pénz és hogy hol tartja azt. A csendőrség vallatása is fogta a sőgort, aki nem igen tagadta, hogy ő „vette el” a feljelentő pénzét. Viszont nem lopott, — állította, — mert ő előbb kölcsön kérte a pénzt, s csak, miután sőgornője a kölcsönt megtagadta, vette ki a szekrényből, de nem elulajdonítási szándékkal. Pár hónap mulva kamatosztul vissza fogja téríteni, úgy, amint azt a kölcsönkérésnél ígérte. A csendőrség természetesen nem fogadta el a védekezést, hanem átadta Kortikot az ügyészségnek, amely előzetes letartóztatásba helyezte.

— **LOPOTT-E A FALU LEGGAZDAGABB LEGÉNYE?** Csikszeredából jelenti: Gyimesközéplek csángó csordapásztor, Karácsony János, feljelentést tett a falu leggazdagabb legénye, Galaczi Péter ellen, hogy az az ő felügyelete alatt álló ménesből ellopott két lovat. Bármilyen hihetetlennek is látszott a csordapásztor vádja, az ügy hivatalos utra került.

A csikszeredai törvényszék kedden tárgyalta a lóköltési vádat, a tárgyaláson azonban nem akadt tanu, aki elhinni és bizonyítani tudta volna azt, hogy Galaczi Péter valóban elköltötte a két lovat. Sőt, most már a pánszos is kételkedni kezdett eddigi hitében s kijelentette, nem merne megesküdni arra, hogy valóban a vádlott lopta el a lovakat. A törvényszék így felmentő ítéletet hozott.

— **Műkedvelői előadásokból igyekezzünk tengődni a gyergyói magyar tanítók.** Gyergyószentmiklósi tudósítónk jelenti: A gyergyószentmiklósi felekezeti tanítók a legkésőbbet több nyomorúság küszöbén vannak, miután az államsegélyek elmaradása miatt hónapok óta ők sem kaptak fizetést. Ilyen körülmények között arra határozták el magukat, hogy műkedvelői előadásokat tartanak és azok jövedelméből élnek addig, amíg fizetésüket, keserves munkájuknak megérdemelt ellenértékét megkaphatják. Első előadásukat március 28-án, husvét másodnapján tartják meg, amikor a „Beleznay asszonyok” című 3 felvonásos vígjátékot adják elő. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg egész Gyergyószentmiklóson.

— **A ROMÁNIAI MUNKÁSOK ROKKANTSÉGÉLYZŐ ÉS NYUGDIJEGYLETÉNEK** a vezetősége ellen hét elégedetlenkedő tag még 1930. év elején feljelentést tett a temesvári ügyészségnél. A vizsgálat csaknem két éven keresztül folyt. Számtalan kihallgatás volt. A munkaügyi minisztérium kiküldöttéi az egyet központi irodájában négy napon át, — különösen az ügyészségnél beadott vádpontokra vonatkozólag, — a legszigorúbb vizsgálatot folytatták le, de a legsekélyebb szabálytalanságot sem tudták megállapítani. Ezen vizsgálat eredményéről jelentést terjesztettek be az ügyészségnek is.

Miután sem a vizsgálati jelentésből, sem a beidézett számtalan tanu vallomásából egyetlen vádpont sem lett beigazolvva, ellenben beigazolást nyert az, hogy az egyet központi vezetősége mindenkor alapszabályszerűen és tagjai javára járt el, ennek következtében a vizsgálóbíró a főügyessel egyetemben a büntető eljárást a vizsgálat eredményéhez képest teljesen beszüntette, mert a büntető törvénykönyvben felsorolt, vagy más büntető cselekedet elkövetése egyáltalán nem áll fenn.

A vizsgálóbíró ezen megszüntető végzését a feljelentők megfellebbezték a királyi táblánál működő vádtanácschoz, amely a felebbezés 54—1932. sz. határozatával szintén elutasította.

Mint értesülünk, az egyet központi vezetősége Miskrits József és társai feljelentők ellen hatóság előtti rágalmazás vétsége miatt indított, azonkívül az egyet hitelének és jóhírnevének rongálása miatt, az alapszabályok idevonatkozó pontja értelmében valamennyiüket kizárja, illetve törli a tagok sorából.

— **GOETHE-ÜNNEPSÉG BRASSÓBAN.** Az egész világon folyó Goethe-ünnepek sorába illeszkedett be az az estély, amelyet a brassói

Monterus-Gemeinde rendezett tegnap az Astrában. A lakosság minden rétegéből összehíradt közönség ünnepi áhitattal hallgatta a halhatatlan költő szellemének adózó hódolatot. Az estélyt Wagner Faust-nyitánya vezette be, amelyet a brassói filharmóniai társaság élén Paul Richter vezényelt. Ezután Goethe „Zueignung” című művét von Steinburg kisasszony adta elő nagy sikerrel. Az estély középpontjában Meschendörfer rektor ünnepi beszéde állott, amelyben Goethe egész életét, működését és jelentőségét összefoglalta. Mély benyomást keltettek a Goethe-szövegekre énekelt kórusok, valamint Hans Lay, Sabine Meschendörfer és Wilhelm Neustädter szavalatai. A rendkívül nívós estélyt Schubert nyolcszólamú karénekének előadása fejezte be. A megerősített városi zenekar és a brassói száz dalárda, Viktor Bickerich zeneigazgató vezette alá, nagyszerű teljesítménnyel ragadta el a közönséget.

★ A negyvenedik évig nem sürgős szükségesség az egészség ápolása, mert az ifjkor életnedűi megóvnak mindenféle betegségtől. Más ez a közeledő öregsgénél. Akkor óvatosságot kell folytatnunk és megfelelő szerrekl védekezni a közeledő betegségek ellen, miután a test ereje nem elég ahhoz, hogy egyedül birkózzék meg a baktériumok romboló hatásával. Ilyen szer az Urodonal, mely elősegíti az anyagcserét, megtisztítja a testet mindenféle lerakódástól, melyek bajoknak lehetnek okozói. Urodonal még a legenyégt szervezetek működését is növeli és ezért rendkívül alkalmas a közeledő öregsg megakadályozására. (be)

Csak egy év a végzett iparosifjak katona-ideje

Sorozásra állók figyelmébe

Bukarest, március 23.

Részletesen beszámoltunk annak idején a Magyar Párt ama akciójáról, mely arra irányult, hogy az iparos ifjak katonai szolgálatát megrövidítsék.

Szabó Béni képviselő most teljes eredményel fejezte be ezt az akciót, amennyiben a következő átiratot kapta Mihalache igazgatótól, a munkaügyi minisztérium iparoktatási osztályának főnökétől:

„Mindazok az iparosifjak, akik a tanoncsiskolák harmadik osztályát sikeresen végeztek és erről abszolváló bizonyítványt kaptak, a tizenhét hónapos katonai szolgálat helyett csak tizenkét hónapos katonai szolgálatot kötelesek teljesíteni.

Az abszolváló bizonyítványt láttamoztatni kell a munkaügyi minisztérium iparoktatási osztályán, (Ministerul Muncii, Invatamantul Muncitoresc) és ezt az így láttamoztatott bizonyítványt kell bemutatni a sorozó bizottságnak.

Az iparosifjak körében bizonyára nagy meglepetést fog keltani Szabó Béni képviselő sikeres akciója,

A B. L. regénye

A PÁRIZSI LEÁNY

Írta: ORBÓK ATTILA:

— Hogy vagyon maradt utána?! De-hogyis maradt! Akkor nem keresné Zsuzsi a kenyérét nehéz munkával — heveskedett a főtisztelendő és még a nyak is vörös lett.

— Maga keresi a kenyerét? Hát azt honnan tudja?

— Hivatalosan tudom! Mert utána jártam!

— És azzal elővette reverendájának mély zsebéből, amelybe könyökig belenyúlt, a hosszukás levelet s átnyújtotta a csodálkozó nagyszónynak, aki első meglepetése után tréfálkozva megfenegette:

— Hát maga a hátam mögött levelezget a kis hugon dolgában?

— Jól mondta, nagyszóny! — kapott a szón az öreg Valihova.

— Igen, a kis huga.... Akármilyen távoli rokona is.... Rea van szorulva nagyszónyom jószágára.... És ha nagyszónyom segíthet az árván, segíteni fog.... s akkor más élet kezdődik ebben a szomorú házban!.... Mert most már kimondom, olyan ez a kuria, mint egy kriptá.... Gazdátlan gazdaság ez itt.... De csak olvassa el nagyszónyom a levelet!.... Olvassa el.... És addig egy szót se szóljon! Aldom a percet, amikor eszembe jutott, hogy levelet írjak a magas követségnek....

A nagyszóny felvette okulárját s kezében megremegett a levél. Gyorsan elolvasta, aztán két keze az ölébe hanyatlott s egy pillanatra maga elé meredt. Elfordította a fejét, mert könnyek toltak a szemébe.

A plébános pedig diadalmaskodva mondta:

— Hát mit szól hozzá, nagyszónyom! A magas követség el van ragadtatva Berczelly Zsuzsittól! Maga keresi meg a kenyerét, az árva.... Hát nem a jó Isten is úgy akarja, hogy az egymás támaszai

legyenek?!

A nagyszóny megfogta a plébános kezét és melegen megrázta:

— Köszönöm főtisztelendő ur! Most már csak arra kérem, hogy írjon még egy levelet a követségnek és írja azt: Berczelly Zsuzsi jöjjön hozzám.... itt otthonra talál.

— Tudtam, tudtam — mondta meghatva és cirógatta a nagyszóny fáradt kezét.... Az én érzésem nem csal.... Tudtam, hogy az lesz a válasza a levélre!.... De nem is azért a leánykért vagyok én most olyan boldog.... Hanem mert végre annyi év után talán nagyszónyom is ki mozdul majd, — engedelemmel legyen mondva, — ebből a bagolyváról.... És nem lesz olyan sápadt, törődött.... Majd meglátja. Mert a fiatalágban annyi az élet, hogy még az öregeknek is tud adni belőle....

Vannayné, aki hosszan eltűnődött, hirtelen aggodalmak szálltak meg:

— De vajjon eljön-e? Abból a fényes nagy városból ide, ebbe az eldugott kis faluba. Flég lesz-e, ha csak a követségnek írunk?

— Majd írok én a kisasszonynak külön is. Majd tölem tudja meg, hogy ki az az áldott jó asszony, aki várja.... Akit anyául adott neki az Isten az anyja helyett.

— De hogyan teszi meg az a fiatal leány azt a nagy utat egyedül?

— Sohase féltse az ut miatt nagyszónyom! Önálló párizsi kisasszony! Aki áruházban dolgozik és saját keresményéből él. Olvastam az újságban hogy a párizsi áruházakban mozgó lépcső van.... Gondolja el asszonyom, olyan lépcső, hogy az ember csak reááll és röpi fel-felé.... Hát gondolhatja, — nem ijed meg Zsuzsi az utazástól?

— Gondolja el asszonyom, olyan lépcső, hogy az ember csak reááll és röpi fel-felé.... Hát gondolhatja, — nem ijed meg Zsuzsi az utazástól?

— Hát majd meglátjuk.... De pénz, az kell neki az utra. Hogy a leggyorsabb vonattal jöhessen. Reggel leküldök a főtisztelendő urnak a gazdatisztal ezer pengőt.... Annyi talán elég lesz.... Juttassa el azt is a követségnek.... Már most aztán végig kell csinálnia mindent, ha belekezdett. Kettőnk közül a főtisztelendő a fürgébb, az ügyesebb....

— Boldogan teszem, drága nagyszóny és ha csak egy kicsit fiatalabb lennék, bizony vállalkoznék reá, hogy magam mennék el Párizsba a kisasszonykáért, pláne, még ha franciául is tudnék.

— El is hiszem főtisztelendő uramról, — mondta mosolyogva Vannayné. Egy pillanatra eltűnődött.

— Talán önző voltam, hogy nem akartam tudni a kisleányról.... De a mi korunkban már nem szó terveket az ember. És nem tudhattam, hogy gyámolító nélkül van ott abban a nagy városban a kis Zsuzsi....

— Látja, milyen szeretettel mondja már a nevét.... Lehet, hogy nem érdemes reá, lehet, hogy nem fogja kiérdemelni.... De én rajta leszek. Máris kikötöm, hogy a kisasszonyt minden nap láthassam, beszélhessek vele és szorgalmasan eljárjon gyónni, áldozni....

— Nyugodt lehet főtisztelendő uram, nem fogunk összeveszni miatta.... Együtt

fogunk oltárterítőt himezni.... Ha ugyan egy párizsi leány ért az ilyesmihez.

— Majd meglátjuk.... Ámbár úgy gondolom, hogy az ilyesmiiben igen ügyesek. Értene a cicamához, de talán kegyes dolgokra is megvan a hajlandóságuk....

Már rég leszállott az alkony. Ott a piacon a plébános ur régi templomának tornya egy darabig biborfényben uszott, aztán a haragvó szín megennyhült, halovány rózsaszínbe olvadt át majd fakalni kezdett.... Ködös szürkéség terült a tájra s lassan besötétedett.

Hallgattak.

Bejött Kati s a szoba sarkában álló erős nyos lámpát meggyújtotta; a nagyszóny nem szerette a nagy világosságot.

Megvárták, míg Kati kiment. Tudták, hogy az öreg bennfentes cseléd nem fog örülni a rokonkisasszonynak, hát hallgattak róla előtte. Kati élt-halt asszonyként, de féltette egészen kivételes helyzetét, amelyet hűségével kivívott magának. És a rokonságról nagyon rossz véleményvel volt; a Vannay családban női fel és emlékezett jól reá, hogy a régi nagydinam-dánom idején, — mert Vannay szerette a mulatozást, — egymásnak adták a kilincset az atyafiak s olyan távoli rokonok is eljöttek messzi tájékról, akikről a Vannay-nemzetség soha nem hallott.

(Folytatása következik.)

Husvétli meglepetés! — Ez a szenzáció!

SZINHÁZI ÉLET

husvétli albuma, több mint 200 oldal — Hungari Sándor regénye — Dupla kottamelléklet Boldog ifjúság — Egy teljes zindarab melléklet

Ára csak 30. — Lei

Husvétl után: minden szám eladási ára: hetenként csak 30 Lei.

CSAK JÓ ÁRUT LEHET ÁLLANDÓAN HIRDETNI

Aki hirdeti az megbe-
csúli a vevőt, gyorsan,
előnyösen szolgál ki
és megnagyobbodott ki-
lentékenyen
OLCSÓBB ÁRAKAT
számít!

FOGADJA MEG TANÁCSUNKAT:
KÉRJE MINDENÜTT AZ ITT
HIRDETETT MÁRKÁKAT! SZE-
REZZE BE SZÜKSÉGLETÉT
AZ ITT HIRDETŐ CÉGEKNÉL!

Szövetek,
Bélésárak
Selymek
gyári lerakata!

VESTIS, BRASSÓ
LEH-SOR 22. Telefon: 128

**SETA-
SELYMEK**
szortírozott raktár!
Eredeti gyári árak:

Fehérnemű, harisnya, kötött-
áru ezen védjeggyel

a legolcsóbb. mert a legjobb.

WEBER ROBERT
BRASSÓ, KAPU-UTCA 7.

RECORD
RUHÁRUHÁZBAN
Brassó, (Kapu-u.) Str. Regele Carol 1.

Nemcsak jót, hanem
nagyon olcsón is
vásárolhat!

Férfi öltönyök
szövetből - Lei 600-tól
Munkásruhák - Lei 260-tól
Gyermekek ru-
hák bélelve Lei 200-tól

CIPŐK

„DERMATA“ a legjobb belföldi márka
„SALAMANDER“ ES
„FOR-EVER“
a legjobb külföldi márkák

IPSEN

CIPÓARUHAZAK
Brassó Kapu-u 28
MEDGYES
SEGESVÁR

RADIÓ-
LABORATORIUM
„NOVY“
Brassó, Rózsater 19.

Autotechnika,
Brassó, Vasut-utca 2.
Legolcsóbb bevásárlási
forrás autósoknak!

Elegánsan
öltöztet

Cipők
garantált jó minőségben és
olcsón még mindig kaphatók
Nagy Ferenc
cipőüzletében
Brassó, Kapu-utca 19.

TELLMANN FIVÉREK
uridívatshabóság
BUKAREST,
Cal. Rahovei 34.
Scherg szövetek

ELECTRA
BRASSÓ, Kolostor-u. 22
Rádió- és villanyfel-
szerelési vállalat

A TUNDERUJAK állandó-
an kapható a Brassói Lapok
könyvosztályában. A legjobb
magyar női kézimunka lap
ára 45 lej. Vidékre portóra a
pénz előleges beküldése mellett
50 lej.

H. PETERSBERGER
fűszer- és festékárú kereskedés
Brassó, Hosszu-utca 22.

Naponta frissen pörkölt kávé keverékeit,
amelyek a mai technikának megfelelő legmodernebb
motoros pörköltővel
lesznek pörköltve.
Friss tea érkezett; árleszállítás teában.

egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 150 Lei.
Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

Olcsó harisnya-hét!
Nagy árengedménnyel!
Selyem harisnya 45-98 leig.
Cérna flor harisnya 35-75 leig.
Kötött-áru gyári árak mellett
M. BLATT Brassó, KAPU-UTCA 38.

OPTIK

ZIEGLER

LEGJOBBAN berendezett
**látyszerészeti-
műhely**
Minden ÜVEG raktáron.
Órák-ékszerek
géperőre berendezett
javító-műhely
ZIEGLER
Brassó, Kapu-utca 28.

Megnyílt
új mechanikai
**cipőjavító-
műhely**
(talp és sarok)
Árak:
Női cipőtálpalás Lei 65.-
Férfi cipőtálpalás „ 75.-
Sarok Lei 15-35.-
Garantált anyag, elsőren-
dű minőség!
Mindenfajta cipő vegyi
festése. Garantáljuk a jó
kivitelt. Ár 50.- lej pá-
ronként.

H. PETERSBERGER
fűszer- és festékárú kereskedés
Brassó, Hosszu-utca 22.

Naponta frissen pörkölt kávé keverékeit,
amelyek a mai technikának megfelelő legmodernebb
motoros pörköltővel
lesznek pörköltve.
Friss tea érkezett; árleszállítás teában.

egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötve 150 Lei.
Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

Olcsó harisnya-hét!
Nagy árengedménnyel!
Selyem harisnya 45-98 leig.
Cérna flor harisnya 35-75 leig.
Kötött-áru gyári árak mellett
M. BLATT Brassó, KAPU-UTCA 38.

DEPNER & ROTH
Brassó, Kapu-utca 5.
DIVAT ÉS KÉZMŰÁRU.
A Brassói Központi Hiteliroda tagja. Telefon 116.

Tűzifát,
szén-kokszt szállít:
S. A. R. LIPA THEILER
Bukarest,
Soseana Gării Obor 21.
Telefon 2.42/61.

NEW-YORK
BUKAREST,
Strada Buzeshti 10.

Varrógép, kerékpár, írógép
gramofon legolcsóbb csak
Gociman & Löbnél
Brassó, Kolostor-utca 26.
Szakszerű javítások. Gye-
rek kerékpárok méret után.

Egy jó csepp Ó és Új lekenőci bort (Beszterce
vidékéről) csakis
„La Bistrițeanu“
borcsarnokban találhat. BUKAREST, Piața
Sf. Gheorghe (Str. Sf. Gheorghe nou 11-13).

Biri néni szakácskönyve

Saját érdekében győződjön meg, hogy a
**legolcsóbb
legtartósabb
legelegánsabb**
cipőket
„CORSO“ cipőáruházban
GUTH cégnél
(Brassó, Weisz Mihály-utca 9) szerezheti be.

Ady a harisnyák királynője, Ady a királynők harisnyája

Jó minőséget ~ olcsó árban
DELTA cipőüzlet (volt „Derby“)
BRASSÓ, KOLOSTOR-UTCA 23.
Férfi cipők . . . 340.- Lei-től.
Női cipők . . . 190.- „ „
Gyermekek cipők 98.- „ „

Műszaki könyvekben,
nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy-
raktár a Brassói Lapok Könyvosz-
tályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

Megemlékezés dr. Borbély Istvánról

Fájdalommal veszem kezembe a tollat, hogy a toll eme kitünő forgatójáról rövid megemlékezést írjak. Fájdalommal, mert tudom, hogy az utolsó négy év alatt, teológiai tanárkodása idejében, mennyi nagy és nemes gondolatot forgatott eszében és akart megöröszíteni azért, hogy az erdélyi magyar művelődésnek s közelebről az unitarizmusnak szellemi és irodalmi problémáit továbbfejlesztesse.

Dolgozott a magyar irodalomtörténet mezején, teljes sikerrel művelte az unitárius egyháztörténelmirás barázdáit. „Melyik évből kezdődött az unitarizmus Erdélyben?” című legutóbbi tanulmányával új perspektivákat nyitott meg egyháztörténelmünk terén, a mely szerint az eddigi felfogásunkat revízió alá kellett venni. Az unitárius prédikáció című tanulmányával prédikáció-íróink gondolkodását gazdagította s szociális irányu értekezései szociológiai jártasságról tanuskodtak.

Torockó történetével az erdélyi magyar kultúrának áldozott s dolgozatai olvasása közben feltűnik, hogy a modern természettudományi problémák sem ismeretlenek előtte.

1907-ben Heltai Gáspár-jával kezd meg nagyobb művei sorozatát s azóta — a világháború kivételével, ahol vitézül küzd, súlyosan sérül, sok kitüntetéssel s fohadnagysággal, — értékes könyvei és dolgozatai láttak napvilágot. Magyar irodalomtörténete (1924.) középiskolai tankönyvnek készült. „A mai unitárius hitelvek kialakulásának a története”-t (1925.), a szakkritika a legnagyobb elismeréssel illette.

A duális létbölcsélet és teológia (1928.) után írta meg s adták ki könyvformában az unitárius keresztény hit alapfogalmai (1930.), A keresztény hit története (1930.), Hittan (1930.), Unitárius egyházszertartást (1930., 387 l.), Kant erkölcsstana (1931.), A keresztény teológia és az egyházi dogmáknak keletkezése (1931.) című nagyobb dolgozatait s ezek között különösen nagy fontosságu az Unitárius egyházszertartást című műve, melyben töretlen utakon jár, kutató munkát végez s nagyértékű új megállapításokat tesz. E mű olvasásakor tűnik ki, mennyire értékelte és szerette írónk Prohászka, Channinget, Emerson, stb.

Dr. Borbély István Torockón született 1886. november 23-án s középiskolái egy részét Enyeden végezte, amely hely történelmi lehelletével befolyásolta ifjú lelkét. Kolozsvári unitárius főgimnáziumunkban érettségizett s egyetemi éveit itt az egyetemen és Jénában fejezte be, 18 évig volt középiskolai tanár a ker. unitárius főgimnáziumban s ebből az utolsó két évben igazgató, csaknem négy évig teológiai tanár az unitárius teológián. Tagja volt és több éven át főtűkére az erdélyi irodalmi társaságnak és az unitárius irodalmi társaságnak, az utóbbinak egyik alapítója is. Mint a Keresztény Magvető szerkesztője, ő volt egyik létrehozója az erdélyi irodalmi szemlének, mely ma az erdélyi muzeumban él tovább s a nemzeti kaszinó könyvtárosát tisztelte benne haláláig.

Egész ontudatos életében vasakat és páratlan szorgalom jellemezte s ennek köszönhetette, hogy rövid életében oly sokat dolgozhatott, mert nagyszámú kiadatlan dolgozata és kész könyve is maradt fenn.

Hattyúdala „Az erdélyi református teológia jelen állása” című műve volt, mely tudomásunk szerint nincs egészen készen, bár jórésze végleges formába van öntve. Övegyének s két árvájának vigasztalást s szégyény Erdélyünknek sok hasonló kulturmunkát kívánunk.

Dr. Kiss Elek

Politikai bosszúból meggyilkoltak egy lengyel rendőrtisztet

Lemberg, március 25.

Tegnap, kedden délután Lembergben óriási izgalmat okozott az a hír, hogy a rendőrség egyik tisztviselőjét ismétleten tettesek nyílt utcán meggyilkolták. Az ismeretlen gyilkosok áldozata Sehovszky rendőrfelügyelő. A város egyik elhagyottabb utcájában sétált, amikor két gyanús külsejű férfi hirtelen közrefogta és revolverrel ráütött.

A rendőrfelügyelő azonnal meghalt, gyilkosai pedig elmenekültek. A gyilkosság felfedezése után a rendőrség széleskörű nyomozást indított s az a meggyőződése, hogy Sehovszky felügyelőt politikai bosszúból valamelyik ukrán terror szervezet tagjai tették el láb alól. A vizsgálatnak egyelőre nincs semmi eredménye.

* BIRI NÉNI SZAKACSKÖNYVE a háziasszonyok öröme. Bővített kiadása 254 oldal, többszáz konyha- és tészta-receptet tartalmaz. Ára felvászonkötésben 150 lej. Csak ezt fogadják el, mert minden könyvkereskedésben és újságelárusítónál kapható. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvostályától.

MÁRCIUS 25.

Közgazdaság

A szatmári Andronescu bankház ellen bűnügyi zárlatot rendeltek el

A szatmári törvényszék megerősítette Róth Lajos bankigazgató vtzsgálóti fogságát

Szatmár, március 23.

Rövid két hét alatt a második magán-bankház keveredik Szatmáron konfliktusba az ügyességgel. Tegnap Andronescu Vasile bankháza ellen rendelt el a szatmári ügyesség bűnügyi zárlatot. Az Andronescu bankházban dr. Predescu György vármegyei állatorvosnak 190.000 lej értékű betéte volt, amelyet az állatorvos felmondott és a felmondás lejártá után azt követelte, hogy betétjét a bankház egyelőre letétnek minősítse azzal, hogy a letétet, majd annak idején, fizesse ki a bankház. Predescu állatorvos csehszlovákiai tartozását. A bankház elismerte ugyan, hogy az eddig betétként kezelt összeg most már nem betétjében, hanem letétjében marad, de a letétet nem

tudta kifizetni.

Predescu állatorvos feljelentette a bankházat, amely ellen a szatmári törvényszék vizsgálóbírája ma bűnügyi zárlatot rendelt el.

A Róth Lajos és társa bankház kényesszeregyezési ügyében egyre szaporodnak a legkülönbözőbb feljelentések, úgy, hogy

a Budapestről visszatért Róth Lajos bankigazgatót előzetes letartóztatásba helyezték.

Ennek a letartóztatásnak kérdésével ma foglalkozott a szatmári törvényszék, a mely a letartóztatást konfirmálta és így Róth Lajos bankigazgató legalább a vizsgálat befejeztéig fogva marad.

Hol az üzérkedés elleni törvény?

Árleszállítás helyett drágít a konkurenciátlan cementkartell

Az építkezés kedvéért sürgősen le kell törni a cement és gipszkartell felháborító ár-diktatúráját

A cukor után a cementen a sor

Bukarest, március 23.

Miután a cukoripar hónapokon át az olcsóbbítási akció pergőtüzében állott, Romániában még mindig vannak kartellek, amelyek az inflációs nyereszkesedési konjunktura napjaira emlékeztetve nem akarják tudomásul venni, hogy a mezőgazdasági termékek katasztrófális elértéktelenedésének a méreteihez képest termelvényeiket elviselhetetlenül magas áron kényszerítik a fogyasztóra.

Az agyontámogatott és teljhatalmu jogokkal rendelkező ipari uszaraközpontok egyike, a cementkartell, amely indokolatlanul magas védvámok biztos fedezéke mögé húzódva

az utóbbi években valósággal lenyelte azokat a gyárakat, amelyek olcsóbban merték adni a cementet,

valahányszor polgári ellenállással találta szemben magát, porhinto nyilatkozatokkal igyekezett a kedélyeket lecsillapítani.

A cementkartell, amelynek középpontjában a tordai cementgyár áll, egyben pedig szoros érdekközösséget tart fenn a francia és belga cementiparral, miután nehéz milliókért megvásárolta a gurahonci cementgyárat, elnyerte az utolsó kartellen kívüli üzemet is. Legújabb tranzakció a Blank-bank érdekeltségéhez tartozó putnai cementgyárral történt, amelyet a kartell szintén megvásárolt. Jellemző, hogy míg az egész vonalon a legelkeseredettebb olcsóbbítási akció folyik, a romániai cementkartell merészségében annyira ment, hogy vagononként további ezer lejjel emelte a cement árát.

A tavasz kartellvezetők, miközben az összes belföldi konkurenciákat letörték, idejében gondoskodtak arról, hogy a külföldi verseny se veszélyeztesse hegemoniájukat. Tudvalevő, hogy Magyarországról, akárcsak Jugoszláviából az elsőrendű beocsini cementet, és a mai felfokozott vámtarifa mellett is,

a kartelláraknál jóval olcsóbban lehetne az országba cementet behozni.

A cementkartell azonban a jugoszláviai és magyarországi gyárakkal olyan „rekompenzációs” megállapodásokat kötött, hogy azoknak nem fizetődik ki Romániába cementet importálni. Ez a kiuzsorázó politika nemcsak a cement, de a gipszgyárakra is vonatkozik. A tordai gipszgyár ugyanis, amelynek eddig egyetlen ellenfele a bánffyhyunyadi gyár volt, a kartell nyomására szintén kénytelen volt belépni az áremelő szövetségbe. Miután

tehát a gipszkartell is konkurencia nélkül maradt, biztosra vehető a gipszárak emelése is.

A kormányának kötelessége sürgősen végetvetni a cement és gipszkartell egyeduralmának és a fogyasztó közönség bőrére menő rablóhadjáratnak. A tavaszra ugyanis országosan megindultak az énitkezések. A bankokból kivont tőkék elhelyezést keresnek városi ingatlanokban,

a méregdrága cement azonban erősen bénítja a vállalkozási kedvet.

Hasonló a helyzet a közmunkákkal is, a melyeket szintén a cementkartell egyeduralma akadályoz. Az építkezések felendülése pedig nemcsak a munkanélküliséget enyhítené, hanem az ipar jelentékeny részét is foglalkoztatná. Néhány kapzsi ember miatt, akik a nemzeti ipar védelmére való hivatkozással bitorolják a monopolisztikus jogokat, az egész ország gazdasági élete szenved. A cement kartell legújabb áremelése igazolja, hogy ezek a gyárak mennyire skrupulózitás nélkül kezelik a polgárság érdekeit. A cement árát sürgősen le kell szállítani, akár a behozatal szabaddá tételével, akár rendkívüli intézkedésekkel, mert így kívánja azt az ország gazdasági és szociális érdeke.

Megalakult a „Biharmegyei Gazdák Szövetsége”

Nagyvárad, március 23.

Az egyre fenyegetőbb gazdasági válság, végre, hónapos vajadás után egyesületbe tömörítette a biharmegyei gazdákat is, akik tegnap este tartottak alakuló gyűlést.

A gyűlés kezdetén Ghika prefektus pár szóval ismertette az egyesület szükségességét és hangoztatta, hogy ebben a szindikátusban nincs helye a politikának. Utána Niste Jakab földbirtokos beszélt a konverzióról. Szerinte a konverzió végrehajtása nem lesz könnyű feladat s a törvény alkalmazásáig is szükség lesz a gazdáknak hitelre. A hitelt pedig a szindikátus feladata megszerezni. A szónoklatok elhangzása után megválasztották a tisztikart. Elnökök: Ghika György prefektus és gróf Tisza Kálmán földbirtokos lettek.

Szerkesztői üzenetek

Sz. I. Ez már régóta megállapított sérelme a vasutas nyugdíjasoknak, de másoknak is, hogy sokkal kevesebb nyugdíjat kapnak itt, mint ami a szolgálatuk s a valuta átszámítás szerint járna nekik. Önnek is 8305 lej kellene ma Kapnia, az áldozati taxával is terhelt 4760 lej helyett. Ez ellen közös fellépéssel kell a kormányhoz fordulni, képviselőink támogatása mellett, de a sikerre vajmi kevés ma a kilátás.

Sepsiszentgyörgyi kisiparosok. Tudomásunk szerint nem kell, de lehet, hogy a minősítést másképp értelmezik a hatóságok és másképp az iparosok. Tessék az iparegyesület útján pontos választ provokálni az illetékes helyről.

411513. sz. előfizető. A kincstár csak a maga érdekeit képviselte, mikor önt megbírságot, de viszont önnek jogában áll most a bérbevevőtől követelni a kirótt összeg és bírság megtérítését. Annál inkább, hogy, mint írja, az eljárása is méltatlan volt.

Sz. I. Egyforma készséggel válaszolunk, akár előfizető, akár nem, aki valami ügyben hozzánk fordul. A választ egyébként levélben elküldtük.

21303. sz. előfizető. Mit kell érteni a körnégyszögesítés alatt? Azt, amit az örök mozgony, a fából vaskarika s hasonló képtelen ideák alatt.

K. L., Nagybánya. Van értéke, s garantált kötvény.

V. A., Brassó. Tessék a Sindicatul Presei Technice, (Bucuresti, Str. Luterana)-hez fordulni. Ott megadják a kívánt címetek.

Hadnagy E. ur előfizetőnk közölje lakhelyét, mert e nélkül nem tudjuk nyilatkozatát előjegyzésbe venni.

SORSJEGYEKRŐL:

B. Olga. Olasz vöröskereszt sorsjegyei közül a 941—15. és a 6688—1. számuk egyenként 35—35 lírát nyertek. — 21412. sz. előfizető. F. T., Nagyszeben. W. L. előfizető. W. F., Nagybánya. A. Mihály. Romania. N. Mihály. K. D., Szatmár. Sorsjegyeik nem nyertek. — Molinary. A 96467. sz. zsidó sorsjegye 200 lejt nyert. — W. L. előfizető. A kért sorsjegyeknek van értékük. — F. A. A Comuna Primaria Bucurestiek és a Sinistrator nem nyertek. — A többiek ismeretlenek, vagy olyanok, hogy húzásjegyzék nincs róluk, mert az illető sorsjegy intézősége többszöri kérés ellenére sem küldték meg a listát s az idevonatkozó levelekre választ sem adtak.

Az összes bel- és külföldi sorsjegynyereményjegyzékeket állandóan figyelemmel kíséri és kívánatra felvilágosítást nyújt a B. L. olvasóinak a Széplaki Takarékpénztárt R. T. Berettyószéplak. (Suplacul de Bărcău, jud. Bihor.)

Snott Máriássy futball-kapitány nem vonja vissza lemondását

Miért kedvetlenedett el
a kitünő sportférfit?

Budapest, március 23.

A magyarországi sportkörökben óriási feltűnést keltett, hogy Máriássy szövetségi kapitány lemondott és lemondását a magyar footballcsapat prágai fölényes győzelme után sem vonta vissza. Ezzel kapcsolatban Máriássy szövetségi kapitány a következő epizódot mondotta el, hogy lemondásának tulajdonképpen hátterét megvilágítsa:

— A prágai mérkőzésen több felvidéki magyar ur is együtt drukkolt a pesti csapat győzelméért. A győzelmes mérkőzés után az egyik hozzám lépett és melegen gratulálva a szép eredményhez, 5 dollárt és 30 schillinget ajánlott fel a magyar olimpiai alap javára. Amíg tehát egyik oldalról ilyen szép lelkesedést és áldozatkészséget látunk, a másik oldalról a legridegebb hivatalos közöny állja útját a magyar csapat olimpiai szereplésének. Ilyen körülmények között lemondásomat nem vonhatom vissza.

Nyíltér*)

Az érdekelték sz. tudomására hozzuk, hogy a Centrala de Coloniale, Reghin üzetét átvesszük és kérjük nevezett cég hitelezőit, hogy követeléseiket a mai naptól számított nyolc napon belül cégünknek bejelentésük, mert esetleges későbbi bejelentések nem vétnek figyelembe.

M. Sándor, Serbu et Comp.
Târgu-Mureş.

* E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

B. L. 9. OLDAL

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznapi: egy szó 6, vastag betűből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Csontkemény szappant

vásárolhat nálunk állandóan, szigorúan **gyári árban!**
Kereskedőknek gyári engross árak.

N. & A. BINDER
szappan- és illatszer szaküzlete
Brassó, Kapu-utca 48.

Keresem megvételre Jókai Mór összes műveit, ajánlatokat ármegejelöléssel „Jókai” jellegre a brassói kiadóba.
17275.

Elhasznált BOROTVAPENGÉIBŐL 2 lejért újat csinállok. Gyűjtőhely: Binder szappanüzlet, Brassó, Kapu-utca 48.
17131.

Férfi öltönyök Lej 750-tól

Férfiöltönyök mérték után
24 óra alatt készülnek.

ROSENBERG
RUHAÁRUHÁZ
BRASSÓ, Kapu u. 32.

Keresek használt cilindereket megvételre. Száva temetkezési vállalat, Brassó, Kolos-tor-ucca.
17305

Mielőtt valutát vásárol vagy elad,

forduljon **E. Gruber** bankbizományoshoz Brassó, Weisz Mihály-u. 18 I em. Telefon 784.
Évtizedes tapasztalatok és elsőrangú bel- és külföldi összeköttetések alapján legelőnyösebben bonyolít.

Használt férfiruhákat magas árban veszek. Schwartz, Brassó, Fekete-ucca 35 17300

IRÓGÉPET keresek megvételre. Cim a brassói szerkesztőségben.
17298

Allást nyer

GAZDASSZONYT keresek falura, perfekt főzőnő, tisztát, egészségeset, szorgalmast, megbízhatót. Lázárné, Hia.
17272.

Allást keres

Házvezetőnek ajánlkozok jól főző, háztartásban jártas független nő, kisebb családnál az összes házimunkát vállalná. Nagy Irma, Cluj, Str. Poetas 2.
17304

Lakás

KERESEK lehetőleg azonnalra 2 esetleg 3 szobás, fürdőszobás lakást. Címek: „Egészséges lakás” jellegre a brassói kiadóba kérek. 17255.

Lakás kiadó 4 molern szola és fürdőszoba stb. Brassó Cenkálja a 7 sz. „Vila Margareta”.
17253.

Kiadó! Központban modern komfortos lakosztály, Continental szálló mellett. Központi fűtés, melegvíz szolgáltatás, lift. Alkalmasságok, orvosi rendelők stb is. București, Str. Regală 4. 17275.

Pontosan fizető gyermekeknek kis család keres belvárosban 3-4 szobás modern lakást. Cim: 17305 szám alatt a brassói kiadóban.

Levelezés

ÁRPÁD, adjon életjelt magáról, kellemes ünnepeket, üdvözlő a komája.
17306

Vegyes

Legmodernebb facsillárkiállítás Bukarestben, Calea Victoriei 54. Március 23-27-ig bezárólag.
17309

Modern parkettes TEKEPÁLYA a brassói „PESTIBEN” hetenként két estére kiadó.
17299

Könyvek

Páratlan olcsóság, csak 5 lej egy detektív-regény. A 115-as percsomó. Egy nagystíli szélhámós. A kísértet tanyá. A mediciek töre, Jajkiáltás a tulvilágról, Egy álarcos bál rejtelmei, A fehér kastély titka. A titokzatos villa. Az apáért Amig az álarc lehull, Egy éjszaka a Berviczky kastélyban, A rádium halál, végzetes aszszony. Az olajlámpás, Nyomok a hóban. 15 kötet 75 lejért. Az összes szám megrendelésénél portómentesen szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya.

Petőfi összes költeményei egész vászonkötésben 65 lej, utánvételt 85 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

NYIL-regények, minden szám egy teljes regényt tartalmaz. Ara számonként csak 5 lej, eddig 20 különféle szám jelent meg. Keresse fel könyvosztályunkat, ahol 5, 10, 14 és 20 lejért már igen jó könyveket vásárolhat. (Kapu-ucca 56-58. az udvarban.)

Dr. Dávid György Román nyelvtan és Gyakorló könyv

legalkalmasabb a román nyelvnek magánúton.

tanító nélkül

való elsajátítására. A 200 oldalas könyv ára portómentesen fizetve 80 lej, kötve 100 lej.

Megrendelhető a

BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

A húgysav áldozatait fájdalom győzti!

14
nagy prémium

Gufa,
Reumatizmus,
Érelmeszesedés,
Levertség.

Ezt a szert
LANGEREAUX

professzor, az orvosakadémia volt elnöke ajánlja gu-tautés elleni szernek

URODONAL

megmenti, meri feloldja a húgysavait.

Fel a fejjel: leverték, reumatikusok, szélütöttek, kik szenvedtek fejfájás, eccémák miatt s áldozatai vagytok a húgysav következményeinek. Az Urodonal föloldja a húgysavat és anélkül, hogy ti észre vennétek, eltünteti az ártalmas savat, mint a melegvíz feloldja a cukrot. Dobjátok el a botokat és a mankókat, egyenesedjétek ki, mint ifjúságotok szép idejében, hálá az Urodonalnak, most már mindent, ami a gyomornak kellemes, ehettek, sőt itt ott még a kellettnél is többet. Salicil, colchicul, jód, amelyekért olyan sokat fizettek a legnagyobb rendetlenségben menekülnek az Urodonal elől. Hálá az Urodonalnak, mert ennek következtében a leverték friss erőre kapnak, az impotensek visszanyerik életerejükét és az elegáns nő, akinek szervezetét az Urodonal kitisztította, újra visszanyeri arca fiatal-ságát és üdőségét. — Bárhol fellelhető a húgysav, az képtelen felvenni a harcot az Urodonallal szemben, amely egy oldható anyag és nagy erővel mobilizálható. Az Urodonal a bárhol található húgysavat kikergeti, a gyomorfalazat belső részén, az izmok táján és az érzékeny részekben javító hatással van. Az orvosi indikációhoz képest az organizmust ez a szer rendbehozza és egyedül képes gyógyítólag hatni. Valamikor régen ez a szer nem volt elismervé, most azonban ennek a vitán felül áll.

Dr. BETTOUX,

a montpellier-i orvosi akadémiából.

Mindenki előnyére

működik adás-vevési ügyletek lebonyolításánál a dus választékkal és nagyjártassággal rendelkező, leggondosabban vezetett és a t. felek érdekeit a legmesszebbmenő mértékben szem előtt tartó brassói közvetítési iroda

V. W. Dressnandt & Co.
BRASSÓ, — KAPU-UTCA 52 (új szám).

A cipészipar Kézi Könyve

Irta Bodh József cipészipari szaktanító. — 51 ábra. — Ára 95.- Lei.

Kapható a BRASSÓI LAPOKNÁL.

Uj életörömet ad minden nagyothonalló- nak

a Német Akusztikai Társaság eredeti akusztikai készüléke.

Díjtalan és kötelezettség nélküli bemutatás a képviselőnél

KREUTZER HENRIK-nél

BRASSÓ Széles-utca 6/a

Megbizottakat keresünk

az ország minden községében és városában a

„Népujság” árusítására

Olyan egyének ajánlatait kerjük, akik saját maguk (esetleg családtagjaik) vállalkoznak a lap házról-házra való hordását, nagyobb helységeken uccai árusítással (rikkancsolással) is.

Népujság kiadóhivatala, Brassó
Bdul Regele Carol 56

Ujítsa meg lejárt előfizetését!

A Küküllőmenti Bortermelő Szövetkezet (Medgyes), Brassóban a Mezőgazdasági Kerületi Egyesület pincéiben,

Weisz Mihály-utca 14 sz.
alatt

borraktárt

létesített.

Egyben tisztelettel meghívja a brassói borkereskedő és vendéglős urakat a március 24-én csütörtökön d. u. 2-6-ig a „KORONA” éttermében meg-tartandó

borkostolóra.

B. L. Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A BRASSÓI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra: negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420 fél-évre 820, évente 1600 lej — **Egyes szám ára 5 lej,** Magyarországon 20 fillér.

Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére: Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza).

MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dés: Str. S. Barnabiu 10. (Oszán Kálmán). — Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). **Torda-Aranyos-, Marostorda- és Kisküküllőmegyék** kerületi megbízott (Bernát Ernő) Tg-Mureș, Str. Câmpului 8. — **Marosvásárhely:** (Benjámin Árpád), Piața Regele Ferdinand 53. **Nagyszeben:** Str. Turnului 13. (Szigetváry László). — **Nagyvárad:** Strada Constantin 2. (Szabó László). — **Szatmár:** Csokonai-utca 10. (Váradi József). — **Udvarhelymegye és Székely-udvarhely:** Orbán Balázs-utca 31. (Varró Elek). — **Szilágysomlyó:** (Helperin Ernő). — **Temes-, Arad- és Krassószörényvármegyék:** (Némény Gábor) Temesvár, IV. Bem-utca 31. — **Torda:** Str. Regele Ferdinand 25. (Dénes József).

Központi szervezők pénzfelvételi jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

BIRI NÉNI SZAKÁCSKÖNYVE

Legújabb bővített kiadása, több száz kitűnő magyar konyhareceptet tartalmaz.

Legjobb erdélyi magyar konyha.

254 oldalas könyv ára, kötve 130 lej.

HÁZI CUKRÁSZAT

Elsőrangú tésztáskönyv, többszáz recepttel Világos és pontos utasítást nyújt az egyszerű túrós csuszától a legfinomabb torták, krémek és pafalk készítéséhez. Összeállította Krbekné Liber Etelka. Egyetlen háztartás sem nélkülözheti. Ára 50 lej. Kaphatók minden könyvkereskedésben

Brassói Lapok Könyvosztálya, Brassó.